

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ» ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ
ΕΣΠΑ 2007-2013

ΔΡΑΣΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΝΕΩΝ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»

Πράξη «Υποστήριξη *Νέων Επιχειρήσεων* για Δραστηριότητες Έρευνας & Τεχνολογικής Ανάπτυξης»

ΟΔΗΓΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Ο Υπουργός Ανάπτυξης

Κ. Χατζηδάκης

ΙΟΥΛΙΟΣ 2009

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ελλάδα
ανταγωνιστική
ποιότητα παντού
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΠΑΝ ΙΙ
Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013
η περιφέρεια στο επίκεντρο της ανάπτυξης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

(Ε. Π. Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα (ΕΠΑΝ ΙΙ), ΠΕΠ Μακεδονίας – Θράκης, ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου, ΠΕΠ Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου, ΠΕΠ Αττικής)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ/ΠΡΑΞΗΣ	3
2. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ	4
3. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ – ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ.....	5
4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ – ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	5
5. ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	6
6. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ - ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ- ΚΥΚΛΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ.....	8
7. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ – ΕΝΤΑΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ – ΣΩΡΕΥΣΗ .	10
8. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ	10
9. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ	13
10. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ	15
10.1 Προκαταρκτικός έλεγχος.....	16
10.2 Αξιολόγηση και ιεράρχηση των προτάσεων	17
10.3 Διασφάλιση του βιομηχανικού απορρήτου.....	19
11. ΕΓΚΡΙΣΗ – ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ – ΑΝΑΘΕΣΗ ΕΡΓΩΝ	20
11.1 Έγκριση προτάσεων- διαπραγμάτευση.....	20
11.2 Απαραίτητα δικαιολογητικά για την υπογραφή της απόφασης υπαγωγής- χρηματοδότησης-	21
12. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ	21
13. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ	23
13.1 Παραστατικά Δαπανών	24
14. ΕΠΟΠΤΕΙΑ – ΕΛΕΓΧΟΣ - ΠΑΡΑΛΑΒΗ	27
15. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	28
16. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	29
17. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ.....	30
17.1 Καταβολή Α΄ Δόσης πληρωμής.....	30
17.2 Καταβολή Β΄ Δόσης πληρωμής.....	30
17.3 Καταβολή Γ΄ Δόσης πληρωμής – Αποπληρωμή	31
18. ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ – ΑΝΑΚΤΗΣΗ	31
19. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ.....	32

ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ 2007-13**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ-ΕΠΑΝ ΙΙ
& ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ****ΟΔΗΓΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ
«ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΝΕΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ»****1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ/ΠΡΑΞΗΣ**

Βασικό στόχο της δράσης νέων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜμΕ) αποτελεί η υποστήριξη των αναγκών των ΜμΕ και των νέων επιχειρήσεων, καθώς και η παρακίνηση εκτέλεσης Ε&Τ έργων από τις ίδιες τις επιχειρήσεις ή από άλλους εξειδικευμένους φορείς για λογαριασμό και προς όφελος των συμμετεχουσών επιχειρήσεων. Βασική επιδίωξη αποτελεί η προώθηση της καινοτομίας με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων με την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών υψηλότερης προστιθέμενης αξίας, αλλά και της οικονομίας και της κοινωνίας γενικότερα.

Η δράση θα υλοποιηθεί μέσω των εξής δύο πράξεων:

- α. Υποστήριξη νέων επιχειρήσεων για δραστηριότητες ΕΤΑ (Έρευνας & Τεχνολογικής Ανάπτυξης). Με την έννοια νέων συμπεριλαμβάνονται τόσο οι νέες επιχειρήσεις έως 6 ετών όσο και οι επιχειρήσεις ανεξαρτήτου μεγέθους που δεν έχουν χρηματοδοτηθεί για έρευνα έως σήμερα από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους (περιλαμβανομένων των προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης), και
- β. Υποστήριξη ομάδων μικρομεσαίων επιχειρήσεων για δραστηριότητες ΕΤΑ.

Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης για την περίοδο 2007-13, εκτιμάται σε **54 εκ.€** περίπου. Η δράση είναι εθνικής εμβέλειας, αλλά δεν αποκλείεται η μελλοντική προκήρυξή της σε περιφερειακό επίπεδο ή σε επίπεδο ομάδας περιφερειών.

Ο παρόν οδηγός εφαρμογής αφορά την πράξη «Υποστήριξη Νέων Επιχειρήσεων για Δραστηριότητες Έρευνας & Τεχνολογικής Ανάπτυξης», η οποία είναι εθνικής εμβέλειας και χρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» (ΕΠΑΝ-ΙΙ), Άξονα Προτεραιότητας (Α.Π.) 1 «Δημιουργία και Αξιοποίηση της Καινοτομίας Υποστηριζόμενη από Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη» και από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) - στα οποία ανήκουν οι 5 Περιφέρειες μεταβατικής στήριξης του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007 – 2013 ως εξής: Ε.Π. Αττικής, Α.Π. 3 «Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας, της Καινοτομίας και της Ψηφιακής Σύγκλισης», Ε.Π. Μακεδονίας – Θράκης, Α.Π. 4 «Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα στην Περιφέρεια Κ. Μακεδονίας» και Α.Π. 5 «Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα στην Περιφέρεια Δ. Μακεδονίας», Ε.Π. Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας-Ηπείρου, Α.Π. 8 «Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα Στερεάς Ελλάδας» και Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου, Α.Π. 6 «Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα Περιφέρειας Ν. Αιγαίου».

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη της πράξης για την περίοδο 2007-2013 εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε, **11.280.000€**. Η κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης στις 5 περιφέρειες μετάβασης και στις 8 περιφέρειες του στόχου 1 (οι οποίες χρηματοδοτούνται από το ΕΠΑΝ-ΙΙ), απεικονίζεται στον πίνακα 1:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΣΤΟΧΟΥ 1 & ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ		
		Δημόσια Δαπάνη
Περιφέρειες στόχου 1	ΕΠ "Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα (ΕΠΑΝ II) (Αν. Μακεδονία-Θράκη, Θεσσαλία, Ήπειρος, Β. Αιγαίο, Κρήτη, Ιόν. Νησιά, Πελοπόννησος, Δυτ. Ελλάδα)	3.310.000,00 €
Περιφέρειες μετάβασης	Αττική	2.990.000,00 €
	Κεντρική Μακεδονία	2.980.000,00 €
	Δυτική Μακεδονία	500.000,00 €
	Στερεά Ελλάδα	1.300.000,00 €
	Νήσων Νοτίου Αιγαίου	200.000,00 €
ΣΥΝΟΛΟ		11.280.000,00 €

Η δημόσια δαπάνη συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από Εθνικούς Πόρους. Το ΕΤΠΑ συνεισφέρει στη χρηματοδότηση ενισχύσεων για την τόνωση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής μέσω της μείωσης της περιφερειακών ανισοτήτων και της υποστήριξης των διαρθρωτικών βελτιώσεων και προσαρμογών των περιφερειακών οικονομιών, συμπεριλαμβανομένης και της ανασυγκρότησης βιομηχανικών περιοχών που παρακμάζουν.

Η χρηματοδότηση (δημόσια δαπάνη) κάθε έργου θα βαρύνει το αντίστοιχο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας στην οποία οι επιχειρήσεις έχουν ερευνητική ή/ και παραγωγική υποδομή, οι οποίες επωφελούνται από τα αποτελέσματα του έργου.

Η πράξη θα διαρκέσει έως το τέλος του 2013 και θα γίνει σε τουλάχιστον δύο κύκλους αξιολόγησης. Η πρώτη αξιολόγηση θα γίνει για τις προτάσεις που θα υποβληθούν έως τις 9-11-09 (πρώτη cut-off date), και για τις οποίες μπορεί να δεσμευτεί έως το 60% της δημόσιας δαπάνης του πίνακα 1, εφόσον υπάρχουν υψηλής ποιότητας προτάσεις με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης, τα οποία αναφέρονται αναλυτικά στην ενότητα 10.

2. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Σκοπός της πράξης «Υποστήριξη Νέων Επιχειρήσεων για Δραστηριότητες Έρευνας & Τεχνολογικής Ανάπτυξης» είναι η ενθάρρυνση και η ανάπτυξη της βιομηχανικής έρευνας και της πειραματικής ανάπτυξης με τη χρηματοδότηση έργων, που θα εκτελεστούν στην Ελλάδα από δυναμικές εγχώριες επιχειρήσεις, οι οποίες ξεκινούν ή έχουν ήδη ανεπτυγμένη παραγωγική και εμπορική δραστηριότητα.

Στόχο της πράξης αποτελεί η:

- προώθηση της καινοτομίας και της έρευνας και τεχνολογίας και η ενσωμάτωσή τους στον παραγωγικό ιστό της χώρας ως κύριων παραγόντων ανάπτυξης, αναβάθμισης και ανταγωνιστικότητας,
- υποστήριξη των αναγκών των νέων επιχειρήσεων, ανεξαρτήτως μεγέθους,
- αύξηση του αριθμού των επιχειρήσεων που αναλαμβάνουν E&T δραστηριότητες.

Η πράξη έχει ως ειδικότερους στόχους:

- Ενίσχυση της συμμετοχής των επιχειρήσεων στην ΕΤΑ και της αποτελεσματικότερης διασύνδεσης του ερευνητικού συστήματος της χώρας με τους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας.
- Ενίσχυση της καινοτομικότητας και της ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών και γνώσης στις επιχειρήσεις.

- Τη βελτίωση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων, την ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων ή υπηρεσιών με υψηλή προστιθέμενη αξία, την ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων μεθόδων παραγωγής, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και τη διεξόδυση σε νέες αγορές.
- Τη μεταφορά και προσαρμογή υψηλής τεχνολογίας σε παραδοσιακούς κλάδους της βιομηχανίας και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων τεχνολογικής καινοτομίας.
- Την αναβάθμιση του στελεχιακού δυναμικού των επιχειρήσεων και τη μείωση του χάσματος ανάμεσα στην έρευνα που διενεργείται αφενός στις επιχειρήσεις και αφετέρου στους δημόσιους ερευνητικούς οργανισμούς.
- Την εξωστρέφεια και την ανάπτυξη συνεργασιών των επιχειρήσεων σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Επισημαίνεται ότι τα έργα θα πρέπει να είναι συμβατά με τους κανόνες για την εξασφάλιση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία.

3. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ – ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Το βασικό νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση της πράξης είναι:

- Ο Ν.1514/85 (ΦΕΚ 13/Α/08-02-1985 «Ανάπτυξη της Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας») όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα.
- Το Π.Δ. 274/2000 (ΦΕΚ 225/Α/17-10-2000) «Όροι, προϋποθέσεις και διαδικασία χρηματοδότησης (χρηματοδότησης ή συνδρομής) έργων και προγραμμάτων που υποβάλλονται από βιομηχανικές ή άλλες παραγωγικές μονάδες», όπως αυτό τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα.
- Ο Ν.3614/07 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013» (ΦΕΚ 267/Α/03-12-2007).
- Η υπ' αριθ. 140/ΕΥΣ1749/27-03-2008 «Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης» (ΦΕΚ 540/Β/27-03-2009).

Σε σχέση με τις κρατικές ενισχύσεις η πράξη είναι συμβατή με τον ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ (ΕΚ) αριθμ. 800/2008 της Επιτροπής της 6^{ης} Αυγούστου 2008 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την κοινή αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης (Γενικός κανονισμός Απαλλαγής κατά κατηγορία)-ΕΕ L 214/3 της 09-08-2008.

Αναφορικά με τις απαιτήσεις δημοσιότητας, θα πρέπει να τηρούνται από τους δικαιούχους των ενισχύσεων οι κανόνες και διαδικασίες δημοσιότητας των Κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1828/2006 και 1083/2006.

4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ – ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Δικαίωμα υποβολής πρότασης στην παρούσα προκήρυξη έχουν:

- **Νέες επιχειρήσεις** έως 6 ετών από την ίδρυσή τους (ανεξαρτήτως μεγέθους και μορφής). Στις νέες επιχειρήσεις δεν είναι δυνατόν να περιληφθούν όσες είναι θυγατρικές άλλων ή εκείνες που συνδέονται κεφαλαιακά με ήδη εδραιωμένες επιχειρήσεις σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% (συνολικά).
- **Επιχειρήσεις ανεξαρτήτως μεγέθους**, χρόνου λειτουργίας και μορφής, οι οποίες δεν έχουν χρηματοδοτηθεί για έρευνα έως σήμερα από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους και προγράμματα (νέες επιχειρήσεις με την έννοια της πρωτοεμφανιζόμενης).

Η πρόταση για χρηματοδότηση υποβάλλεται από μία και μόνο «νέα» επιχείρηση.

Δίνεται η δυνατότητα τμήμα του έργου να εκτελείται υπερβολικά από τους παρακάτω ερευνητικούς-τεχνολογικούς φορείς:

1. Εργαστήρια ΑΕΙ (Πανεπιστήμια, ΤΕΙ) ή τα Κέντρα Τεχνολογικής Έρευνας των ΤΕΙ.
2. Εργαστήρια Δημόσιων Ερευνητικών Κέντρων ή Ινστιτούτων (όπως ΕΙΕ, ΕΚΕΦΕ "Δ", ΙΤΕ, ΕΚΕΤΑ, ΕΘΙΑΓΕ κτλ).
3. Εταιρείες Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης της ΓΓΕΤ, και το Κέντρο Καινοτομιών του ΕΟΜΜΕΧ (ΕΚΕΠΥ ΑΕ, ΕΒΕΤΑΜ ΑΕ, ΕΤΑΚΕΙ ΑΕ, ΕΤΑΤ ΑΕ, ΕΛΚΕΔΕ ΑΕ, ΕΚΕΒΥΛ ΑΕ).
4. Φορείς του άρθρου 12 του Ν.3297/23.12.2004 (όπως το Ινστιτούτο Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών, τα Ιδρύματα της Ακαδημίας Αθηνών, το ΕΑ ΙΤΥ κτλ).

Τονίζεται ότι:

- i. Η επιχείρηση, για λογαριασμό της οποίας ο υπερβολάβος υλοποιεί έρευνα επί συμβάσει, συνυποβάλλει **προσύμφωνο υπερβολαβίας** με την αντίστοιχη εταιρεία ΒΕΤΑ, ή με το Ίδρυμα, ή με το Ερευνητικό Κέντρο. Ο υπερβολάβος ευθύνεται εξ ολοκλήρου και μόνο απέναντι στην επιχείρηση με την οποία έχει συνάψει σύμβαση υπερβολαβίας. Αποδέκτες των αποτελεσμάτων της έρευνας είναι αποκλειστικά οι νέες επιχειρήσεις, οι οποίες και είναι νομικά υπεύθυνες έναντι της ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ. Η δαπάνη της υπερβολαβίας δεν μπορεί να ξεπερνά το 35% του συνολικού προϋπολογισμού του έργου.
- ii. Ως μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ) νοούνται οι επιχειρήσεις που πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η οποία είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της ΓΓΕΤ. Ως μεγάλες επιχειρήσεις νοούνται οι επιχειρήσεις που δεν πληρούν τα κριτήρια που αναφέρονται στον παραπάνω ορισμό της Επιτροπής. Με βάση την ως άνω κατηγοριοποίηση των επιχειρήσεων διαφοροποιείται και το ποσοστό ενίσχυσης που λαμβάνουν για τα προτεινόμενα έργα (ενότητα 7).
- iii. Δεν είναι δυνατή η χρηματοδότηση από την πράξη περισσοτέρων των δύο προτάσεων ανά εταιρεία.
- iv. Απαγορεύεται η εκχώρηση σε οποιονδήποτε τρίτο του ανατιθέμενου έργου, καθώς και της απαίτησης για ενίσχυση που προκύπτει από την ανάθεση αυτή.

5. ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Οι Επιστημονικοί και τεχνολογικοί τομείς προτεραιότητας (θεματικές περιοχές, κλπ) στο πλαίσιο των οποίων θα επιχορηγηθούν προτάσεις από την παρούσα δράση είναι οι ακόλουθοι:

1. Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών

- Δίκτυα Επικοινωνιών και Υποδομές Ανάπτυξης Υπηρεσιών Πληροφορικής
- Τεχνολογίες Πληροφοριακών Συστημάτων, Διαχείρισης Γνώσης και Επικοινωνίας με το Περιβάλλον
- Διατάξεις μικροηλεκτρονικής και ολοκληρωμένα κυκλώματα και συστήματα
- Εφαρμογές στην Οικονομία
- Μάθηση και Ανάπτυξη Περιεχομένου
- Διακυβέρνηση, Κοινωνία και Ποιότητα Ζωής
- Περιβάλλον, Ενέργεια, Μεταφορές και Γεωγραφικές περιοχές

2. Γεωργία, Αλιεία, Κτηνοτροφία, Τρόφιμα και Βιοτεχνολογία

- Αξιοποίηση της βιοτεχνολογίας για τη βιώσιμη παραγωγή και διαχείριση του φυσικού, θαλάσσιου και ζωικού κεφαλαίου
- Αύξηση της βιωσιμότητας σε όλα τα συστήματα παραγωγής και βελτιστοποίηση της υγείας του φυτικού, θαλάσσιου και ζωικού κεφαλαίου
- Κοινωνικο-οικονομική έρευνα και υποστήριξη πολιτικών
- Τρόφιμα
- Αξιοποίηση αγροτικών παραπροϊόντων, υποπροϊόντων και άλλων σχετικών πρώτων υλών για παραγωγή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας

3. Προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας και τεχνολογίες παραγωγής με έμφαση σε παραδοσιακούς κλάδους (κλωστοϋφαντουργία, ένδυση, κατασκευές, έπιπλο, χημική βιομηχανία, δέρμα).

- Πολύ-λειτουργικά προϊόντα
- Έξυπνα προϊόντα
- Προϊόντα υψηλών επιδόσεων
- Σχεδιασμός προϊόντων
- Προϊόντα και διεργασίες φιλικές προς το περιβάλλον
- Προϊόντα και διεργασίες φιλικές προς το περιβάλλον-βιομηχανική βιοτεχνολογία
- Διαχείριση εφοδιαστικών αλυσίδων

4. Προηγμένα υλικά, Νανοτεχνολογία – Νανοεπιστήμες και Μικροηλεκτρονική

- Νανοτεχνολογία και νανοεπιστήμες
- Προηγμένα υλικά
- Μικροηλεκτρονική

5. Ενέργεια

- Ηλεκτροπαραγωγή από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
- Παραγωγή καυσίμων από ΑΠΕ
- Αξιοποίηση ΑΠΕ για θέρμανση και ψύξη
- Υδρογόνο και κυψέλες καυσίμου
- Τεχνολογίες καθαρού άνθρακα
- Έξυπνα ενεργειακά δίκτυα
- Ενεργειακή απόδοση και εξοικονόμηση
- Υποστήριξη πολιτικών

Στον τομέα αυτόν, καθώς και στον τομέα του περιβάλλοντος που ακολουθεί, έμφαση θα δοθεί στην ανάπτυξη-εφαρμογή της οικολογικής καινοτομίας (μείωση των εκπομπών των ΑτΘ στο περιβάλλον, ορθολογική διαχείριση των πόρων, προώθηση πράσινων τεχνολογιών) με απώτερο στόχο την προώθηση πράσινης οικονομίας.

6. Μεταφορές

- Δια-λειτουργικότητα μεταφορικών και συγκοινωνιακών συστημάτων
- Διαχείριση συμφόρησης στο αστικό και υπεραστικό οδικό δίκτυο
- Βέλτιστη λειτουργία και συντήρηση συγκοινωνιακών υποδομών
- Ανάπτυξη και αξιοποίηση έξυπνων συστημάτων μεταφορών
- Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας μέσω σταθερής τροχιάς
- Ολοκληρωμένες υπηρεσίες θαλάσσιων μεταφορών
- Ανάπτυξη βέλτιστων πρακτικών οδικής ασφάλειας
- Υποστήριξη ολοκληρωμένων διατροπικών αλυσίδων εφοδιαστικής

7. Περιβάλλον

- Κλίμα, Κλιματικές μεταβολές και κλιματική αλλαγή, φυσικοί κίνδυνοι –καταστροφές

- Περιβαλλοντική Νοημοσύνη
- Βιώσιμη ανάπτυξη, διαχείριση και αποτίμηση οικοσυστημάτων και του φυσικού κεφαλαίου στην Ελλάδα
- Περιβαλλοντικές τεχνολογίες (αγροτική ρύπανση, αέρια ρύπανση, ρύπανση υδάτων και εδάφους, ηλεκτρομαγνητική ρύπανση - φωτορύπανση και επιπτώσεις τους στο φαινόμενο του θερμοκηπίου, στερεά απόβλητα)

8. Υγεία

- Νανοϊατρική – Νανοτεχνολογία στην Υγεία
- Μεταφραστική έρευνα στην ιατρική: Από τη βασική στην κλινική έρευνα
- Γονιδιωματική – Πρωτεομική – Βιολογία Συστημάτων στην Υγεία
- Καινοτόμες διαγνωστικές, απεικονιστικές και θεραπευτικές προσεγγίσεις, εργαλεία, διατάξεις και μεθοδολογίες
- Δημόσια Υγεία, Σύστημα Υγείας και υποστήριξη πολιτικών

9. Διάστημα και Τεχνολογίες ασφάλειας

- Διαστημική τεχνολογία
- Εφαρμογές ασφάλειας, διαχείρισης και παρακολούθησης του περιβάλλοντος
- Ασφάλεια των Πολιτών
- Ασφάλεια των Κρίσιμων Υποδομών
- Ασφάλεια των Συνόρων
- Ασφάλεια και Κοινωνία

10. Πολιτιστική Κληρονομιά

- Ανάπτυξη της Γνώσης και Κατανόησης της πολιτιστικής κληρονομιάς
- Ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και διασύνδεση με τον τουρισμό
- Αποκατάσταση, διατήρηση και διαχείριση μνημείων, έργων τέχνης, συλλογών και αρχείων
- Διαφύλαξη της ισόρροπης σχέσης μεταξύ της ανάπτυξης της πολιτιστικής κληρονομιάς και της διατήρησης των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος
- Διαμόρφωση όρων συγκροτημένης δημιουργίας ψηφιακής πολιτιστικής κληρονομιάς

Έμφαση θα δοθεί σε έργα βελτίωσης της επιχειρηματικής αξιοποίησης του πολιτιστικού εθνικού αποθέματος.

Αναλυτικότερη παρουσίαση των στόχων επιμέρους τομέων, παρουσιάζεται στο παράρτημα του ΕΣΠΑ-ΕΤΑΚ (Οκτώβριος 2007), το οποίο είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της ΓΓΕΤ.

6. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ - ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ- ΚΥΚΛΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Μέσω της παρούσας πράξης θα ενισχυθούν δραστηριότητες, οι οποίες αφορούν ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης.

Ειδικότερα, οι ενισχύσεις για έργα έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης αφορούν τις εξής κατηγορίες έρευνας:

1. **Βιομηχανική έρευνα** - Ως "βιομηχανική έρευνα" εννοείται η σχεδιασμένη έρευνα ή κριτική διερεύνηση που αποσκοπεί στην απόκτηση νέων γνώσεων και ικανοτήτων σχετικά με την ανάπτυξη νέων προϊόντων, διαδικασιών ή υπηρεσιών ή για τη σημαντική βελτίωση υπάρχοντων προϊόντων, μεθόδων ή υπηρεσιών. Περιλαμβάνει τη δημιουργία συστατικών

στοιχείων πολύπλοκων συστημάτων, που είναι απαραίτητα για τη βιομηχανική έρευνα, ιδιαίτερα για την επικύρωση τεχνολογίας πολλαπλών εφαρμογών εξαιρουμένων των πρωτοτύπων που καλύπτονται από την πειραματική ανάπτυξη.

2. **Πειραματική ανάπτυξη** - Ως "πειραματική ανάπτυξη" εννοείται η απόκτηση, συνδυασμός, διαμόρφωση και χρήση υφιστάμενων επιστημονικών, τεχνολογικών, επιχειρηματικών και άλλων γνώσεων και ικανοτήτων για την παραγωγή σχεδίων και διατάξεων για νέα, τροποποιημένα ή βελτιωμένα προϊόντα, μεθόδους ή υπηρεσίες. Μπορεί να περιλαμβάνονται και άλλες δραστηριότητες με στόχο τον εννοιολογικό προσδιορισμό, το σχεδιασμό και την τεκμηρίωση νέων προϊόντων, μεθόδων και υπηρεσιών. Οι δραστηριότητες μπορούν να περιλαμβάνουν την παραγωγή σχεδίων, σχεδιασμού και άλλης τεκμηρίωσης, εφόσον δεν προορίζονται για εμπορική χρήση.

Περιλαμβάνεται επίσης η ανάπτυξη πρωτοτύπων, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν εμπορικά, και πιλοτικών σχεδίων στις περιπτώσεις που τα πρωτότυπα είναι απαραίτητα για το τελικό εμπορικό προϊόν και όπου είναι υπερβολικά δαπανηρό να παραχθούν και να χρησιμοποιηθούν μόνο για σκοπούς επίδειξης και έγκρισης. Στην περίπτωση μεταγενέστερης εμπορικής χρήσης σχεδίων επίδειξης, ή πιλοτικών σχεδίων, τυχόν έσοδα από τέτοια χρήση πρέπει να αφαιρεθούν από το επιλέξιμο κόστος.

Η πειραματική παραγωγή και δοκιμή των προϊόντων, των διαδικασιών και των υπηρεσιών είναι επίσης επιλέξιμη, εφόσον δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ή να μεταποιηθούν για χρήσεις βιομηχανικές ή για εμπορικές εφαρμογές.

Η πειραματική ανάπτυξη δεν περιλαμβάνει τις συνήθεις ή περιοδικές αλλαγές που πραγματοποιούνται σε προϊόντα, γραμμές παραγωγής, διεργασίες μεταποίησης, υπάρχουσες υπηρεσίες και άλλες δραστηριότητες σε εξέλιξη, ακόμη και αν οι αλλαγές αυτές αντιπροσωπεύουν βελτιώσεις.

Προϋπόθεση : οι εργασίες ή και τα αποτελέσματα αυτών να είναι πρωτότυπα.

Κάθε έργο μπορεί να αντιστοιχίζεται είτε σε μια είτε και στις δύο κατηγορίες έρευνας (Βιομηχανική έρευνα ή/και Πειραματική ανάπτυξη).

Όταν ένα έργο περιλαμβάνει διαφορετικές κατηγορίες έρευνας, η καθεμιά από αυτές κρίνεται μεμονωμένα αν υπάγεται σε μια από τις κατηγορίες, οι οποίες αναφέρονται παραπάνω, ή σε καμία από αυτές. Συνεπώς, κάθε Ενότητα Εργασίας της πρότασης θα πρέπει να αντιστοιχίζεται σε μια συγκεκριμένη κατηγορία έρευνας (βιομηχανική έρευνα, ή πειραματική ανάπτυξη), δεδομένου ότι, όπως αναφέρεται στην ενότητα 7, το ύψος της ενίσχυσης συνδέεται με το είδος της έρευνας.

Σημειώνεται ότι οι **δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης** συνιστούν τον πυρήνα των έργων και στοχεύουν στην επίτευξη σημαντικής προόδου της παρούσας τεχνολογικής στάθμησης (state-of-the-art) και στην αξιοποίησή της από τις επιχειρήσεις. Οι **δραστηριότητες πειραματικής ανάπτυξης** θα είναι σχεδιασμένες για την απόδειξη της βιωσιμότητας νέων τεχνολογιών που προσφέρουν πιθανό οικονομικό πλεονέκτημα, αλλά δεν μπορούν να αποτελέσουν άμεσα αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης (π.χ. δοκιμή πρωτοτύπων).

Επίσης στο πλαίσιο της πράξης είναι επιλέξιμες οι δραστηριότητες διάχυσης, συμμετοχής σε εκθέσεις και δικτύωσης. Ιδιαίτερα για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, είναι επίσης επιλέξιμες οι δραστηριότητες κατοχύρωσης με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

Η πράξη θα διαρκέσει έως το τέλος του 2013. Η προκήρυξη θα υλοποιηθεί το α' εξάμηνο του 2009 και θα υπάρξουν τουλάχιστον δύο κύκλοι αξιολόγησης (cut-off dates), στις 9/11/2009 και στις 15/09/2010. Κατά συνέπεια η πρώτη αξιολόγηση θα γίνει για τις προτάσεις που θα συγκεντρωθούν έως 9/11/2009 και σε αυτές θα διατεθεί μέχρι το 60% της διατιθέμενης δημόσιας δαπάνης, όπως παρουσιάζεται και κατανέμεται ανά περιφέρεια στον πίνακα 1 της ενότητας 1. Αν δεν δεσμευτούν όλα τα κονδύλια του πρώτου κύκλου αξιολόγησης, τα υπόλοιπα θα μεταφερθούν στον επόμενο κύκλο. Από την εμπειρία της πρώτης εφαρμογής, από τη ζήτηση, από πλευράς των επιχειρήσεων,

περιλαμβανομένης της ζήτησης ανά περιφέρεια, και από τις διατιθέμενες πιστώσεις συνολικά στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ θα εξαρτηθεί αν θα γίνει και τρίτος κύκλος και ποιες περιφέρειες θα καλύπτει.

Η **διάρκεια** των έργων που θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της παρούσας προκήρυξης είναι **από 24 μέχρι 36 μήνες το μέγιστο**.

Ως **ημερομηνία έναρξης** του έργου και επιλεξιμότητας των δαπανών του ορίζεται η ημερομηνία υπογραφής της απόφασης υπαγωγής-χρηματοδότησης.

Δαπάνες που έγιναν μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προτάσεων της παρούσας προκήρυξης, που αφορούν το προτεινόμενο ερευνητικό έργο και εμπίπτουν στις επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών, μπορούν να συμπεριληφθούν στις δαπάνες του έργου εφόσον εγκριθεί η χρηματοδότησή του. Σε αυτήν την περίπτωση θα πρέπει να δηλωθεί και να συμπεριληφθεί στην απόφαση χρηματοδότησης-υπαγωγής η **ημερομηνία επιλεξιμότητας** των δαπανών.

7. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ – ΕΝΤΑΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ – ΣΩΡΕΥΣΗ

Η συνολική δημόσια δαπάνη της πράξης ανέρχεται σε **11.280.000€**. Ο συνολικός προϋπολογισμός της πράξης υπολογίζεται περίπου σε **19.000.000€**.

Ο μέγιστος προϋπολογισμός ανά έργο ανέρχεται σε **200.000€**.

Η συνολική δημόσια δαπάνη θα καταναμηθεί σε ποσοστό 60% και 40% σε δύο (2) κύκλους υποβολής προτάσεων.

Σημειώνεται ότι η δημόσια δαπάνη της πράξης θα καταναμηθεί στις θεματικές περιοχές (ενότητα 5) ανάλογα με τον αριθμό των προτάσεων που θα υποβληθούν σε κάθε μία από αυτές και την συνολική αιτούμενη χρηματοδότηση σε κάθε μία από αυτές.

Σε καμία περίπτωση η δημόσια δαπάνη μιας θεματικής περιοχής δεν θα υπερβεί το 30% της συνολικής δημόσιας δαπάνης της πράξης.

Το ύψος της ενίσχυσης για έργα έρευνας και ανάπτυξης ανά κατηγορία/είδος έρευνας και ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης (μικρή, μεσαία, μεγάλη), παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Κατηγορία Έρευνας	Πολύ Μικρές & Μικρές επιχειρήσεις	Μεσαίες επιχειρήσεις	Μεγάλες επιχειρήσεις
Βιομηχανική Έρευνα	70%	60%	50%
Πειραματική Ανάπτυξη	45%	35%	25%

Τονίζεται ότι η ενίσχυση δεν μπορεί να σωρευθεί με άλλη κρατική ενίσχυση (ανεξάρτητα αν η πηγή της ενίσχυσης είναι τοπική, εθνική ή κοινοτική) για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες.

8. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ

Οι επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών της πράξης για την εκτέλεση έργων έρευνας και ανάπτυξης είναι οι εξής:

α) **Δαπάνες «προσωπικού»** (ερευνητές, τεχνικοί και άλλο υποστηρικτικό προσωπικό, στο βαθμό που απασχολούνται στο ερευνητικό έργο).

Αφορά δαπάνες ήδη απασχολούμενου προσωπικού και νέου προσωπικού, που θα προσληφθεί από την επιχείρηση αποκλειστικά για τις ανάγκες του έργου, με σύμβαση εργασίας. Για τη διαμόρφωση του προϋπολογισμού θα ληφθεί υπόψη ο ετήσιος μέσος όρος αμοιβών (συμπεριλαμβανόμενων των εργοδοτικών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, των δώρων εορτών και του επιδόματος αδείας) για το παλαιό και νέο προσωπικό που θα χρεωθεί στο έργο. Η αμοιβή του κάθε μέλους της ομάδας έργου θα προσδιοριστεί με βάση τον πραγματικό χρόνο που αναλώθηκε για άμεση παροχή εργασίας (ανθρωπομήνες) στο πλαίσιο του έργου.

Οι δαπάνες προσωπικού καλύπτουν αμοιβές για τα ακόλουθα είδη προσωπικού που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση του έργου:

- **Έμπειρο ερευνητικό προσωπικό** (κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος ή μεταπτυχιακού τίτλου με τουλάχιστον 5 έτη προϋπηρεσίας ή πτυχιούχοι με προϋπηρεσία άνω των 10 ετών σε αντίστοιχη θέση).
- **Απλό ερευνητικό προσωπικό** (όπως πτυχιούχοι Πανεπιστημίων, ΤΕΙ χωρίς μεταπτυχιακές σπουδές ή προϋπηρεσία).
- **Προσωπικό υποστήριξης** (όπως τεχνικό και βοηθητικό προσωπικό).

Τα μέλη της ομάδας έργου δηλώνονται ονομαστικά για το υπάρχον προσωπικό και ανά ειδικότητα για το νέο. Όσα από αυτά δεν έχουν δηλωθεί κατά την έναρξη του έργου θα πρέπει υποχρεωτικά να δηλωθούν ονομαστικά με την ένταξή τους στην ομάδα έργου και πάντως πριν από την δήλωση δαπανών που αφορούν τις αμοιβές τους (και πριν τη λήξη του έργου).

β) **Δαπάνες για «όργανα και εξοπλισμό»:** αφορά δαπάνες για όργανα και εξοπλισμό, στο βαθμό και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το ερευνητικό έργο.

Συγκεκριμένα πρόκειται για:

- Μηχανήματα, εξαρτήματα αυτών, επιστημονικά όργανα και εργαλεία, καθώς και μέσων και εξοπλισμού πληροφορικής και επικοινωνιών, που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και σε μόνιμη βάση για την εξυπηρέτηση της ερευνητικής δραστηριότητας. Αφορά κυρίως τον ειδικό εξοπλισμό και όχι τον εξοπλισμό γενικής χρήσης ή τον βασικό εξοπλισμό που χρησιμεύει στην παραγωγική διαδικασία της επιχείρησης. Δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη η ενοικίαση ή η αγορά μεταχειρισμένου εξοπλισμού.
- Λογισμικό και δικαιώματα χρήσης (licenses) προγραμμάτων λογισμικού, εφόσον απαιτούνται για την εκτέλεση του έργου.

Αν τέτοια όργανα και εξοπλισμός δεν χρησιμοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια του χρήσιμου βίου τους για το ερευνητικό έργο, επιλέξιμες θεωρούνται μόνο οι δαπάνες απόσβεσης.

Οι δαπάνες για αποσβέσεις εξοπλισμού που συνδέεται άμεσα με την υλοποίηση του έργου είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι:

- εθνικές ή κοινοτικές επιχορηγήσεις δεν συνέβαλαν στην αγορά του,
- υπολογίζονται με τους κατάλληλους λογιστικούς κανόνες και
- αφορούν αποκλειστικά την περίοδο υλοποίησης του συγχρηματοδοτούμενου έργου.

γ) **Δαπάνες για «έρευνα επί συμβάσει»:** αφορά δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει από νομικά ή και φυσικά πρόσωπα.

Οι δαπάνες αυτές αφορούν :

1. Έρευνα επί συμβάσει από νομικά πρόσωπα/ Υπεργολαβία (από την Ελλάδα ή το εξωτερικό). Για τις συμβάσεις ανάθεσης έργου σε ερευνητικούς φορείς, που θα δηλωθούν στην πρόταση, θα πρέπει να υποβληθούν πριν την υπογραφή της απόφασης χρηματοδότησης οι συμβάσεις έρευνας όπου θα περιγράφεται ο σκοπός, οι εργασίες που θα εκτελεστούν και θα τεκμηριώνεται το κόστος της ανάθεσης.

Είναι επιλέξιμη η ανάθεση υπεργολαβίας και σε φορείς εκτός Ελλάδος, εφόσον οι παρεχόμενες υπηρεσίες χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τους σκοπούς του ερευνητικού έργου και δεν παρέχονται ή δεν μπορούν να παραχθούν με την απαιτούμενη ποιότητα ή το εύλογο κόστος από φορείς στην ελληνική επικράτεια.

Σημειώνεται ότι ο υπεργολάβος (δηλαδή ο ερευνητικός-τεχνολογικός φορέας που θα υλοποιεί την έρευνα για λογαριασμό της επιχείρησης επί συμβάσει) θα πρέπει να δηλώνεται όταν υποβάλλεται η πρόταση και να αξιολογείται.

2. Έρευνα επί συμβάσει από φυσικά πρόσωπα. Υπηρεσίες συμβούλων έρευνας και άλλες ανάλογες υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται **αποκλειστικά και μόνο** για την ερευνητική δραστηριότητα, ή πειραματική ανάπτυξη και *δεν συνιστούν διαρκή ή περιοδική δραστηριότητα*, ούτε συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης.

Η έρευνα επί συμβάσει από φυσικό πρόσωπο του εξωτερικού που θα έλθει για ένα σύντομο χρονικό διάστημα για να παράσχει εξειδικευμένη υπηρεσία, περιλαμβανομένης της εκπαίδευσης, και η οποία δεν μπορεί να παραχθεί στο εσωτερικό της χώρας θεωρείται αγορά τεχνογνωσίας και εντάσσεται στην επόμενη κατηγορία δαπανών.

Το ποσοστό του προϋπολογισμού αυτής της κατηγορίας στο σύνολο του προϋπολογισμού της επιχείρησης δεν μπορεί να ξεπερνά το **35%**.

- δ) **Δαπάνες για «αγορά τεχνολογίας – τεχνογνωσίας»** από το εσωτερικό ή/και το εξωτερικό: αφορά δαπάνες για τεχνικές γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή εκχωρήθηκαν από εξωτερικές πηγές στην τιμή της αγοράς, εφόσον η πράξη πραγματοποιήθηκε υπό συνθήκες ανταγωνισμού και δεν υπάρχει στοιχείο αθέμιτης σύμπραξης.

- ε) **«Συμπληρωματικά γενικά έξοδα»** που οφείλονται άμεσα στο ερευνητικό σχέδιο, περιλαμβανομένων των μετακινήσεων.

- I. Αφορά έξοδα μετακινήσεων (εσωτερικού – εξωτερικού) εφόσον δικαιολογούνται από τη φύση του προγράμματος. Τα έξοδα μετακινήσεων αφορούν **δαπάνες των ατόμων που ανήκουν στην ομάδα υλοποίησης του έργου**.

Τα έξοδα μετακινήσεων υπολογίζονται σύμφωνα με τους κοινώς αποδεκτούς λογιστικούς κανόνες και πρακτικές. Αφορούν εισιτήρια, έξοδα διαμονής, έξοδα μετακίνησης (συμπεριλαμβάνονται και οι δαπάνες για τη βενζίνη για μετακινήσεις με ίδια οχήματα, έξοδα διοδίων και σχετικές δαπάνες).

Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για μεταφορά με ταξί, οι δαπάνες ενοικίασης αυτοκινήτων και οι δαπάνες πάρκινγκ.

- II. Αφορά δαπάνες δικτύωσης, συμμετοχής σε μια έκθεση, διάχυσης – διάδοσης των αποτελεσμάτων, ιδιαίτερα σε επιχειρήσεις του ιδίου κλάδου.

Ειδικά για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, περιλαμβάνονται οι δαπάνες πιστοποίησης, προτυποποίησης και κατοχύρωσης των αποτελεσμάτων.

- στ) **Άλλες «λειτουργικές δαπάνες»**, περιλαμβανομένου του κόστους υλικών, εφοδίων (αναλώσιμα, μικροεξαρτήματα) και παρόμοιων προϊόντων που είναι άμεσο αποτέλεσμα της ερευνητικής δραστηριότητας.

Αφορούν δαπάνες αναλωσίμων (π.χ. γραφείου, εργαστηρίου) που στηρίζουν άμεσα την ερευνητική δραστηριότητα.

Δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη ο Φ.Π.Α.

Οι δαπάνες όλων των κατηγοριών θεωρούνται επιλέξιμες για τα εγκεκριμένα έργα εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια των χρονικών πλαισίων που προσδιορίζονται στην απόφαση

υπαγωγής-χρηματοδότησης του έργου και εφόσον σχετίζονται με την υλοποίηση του έργου. Το σύνολο των παραστατικών δαπανών (π.χ. τιμολογίων) θα πρέπει να έχει εκδοθεί το αργότερο μέχρι την ημερομηνία λήξης του έργου. Η εξόφλησή τους θα πρέπει να έχει γίνει είτε μέχρι τη διενέργεια του ενδιάμεσου ελέγχου, για να πιστοποιηθούν οι σχετικές δαπάνες στο πρώτο έτος, είτε το αργότερο μέχρι δύο (2) μήνες μετά από τη λήξη του έργου με την υποβολή της τελικής έκθεσης.

Τονίζεται ότι είναι απαραίτητη η τήρηση ξεχωριστού λογαριασμού στα λογιστικά βιβλία των φορέων για τις δαπάνες και τα έσοδα του έργου σύμφωνα με το ΕΓΛΣ.

9. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Οι προτάσεις υποβάλλονται με τη μορφή και τον τύπο των ειδικών εντύπων που χορηγούνται σε ψηφιακή μορφή για το σκοπό αυτό. Τα έντυπα υποβολής της αίτησης/ πρότασης είναι διαθέσιμα μόνο σε ηλεκτρονική μορφή στο δικτυακό τόπο της ΓΓΕΤ: www.gsrt.gr.

Το τυποποιημένο έντυπο υποβολής πρότασης περιέχει πληροφορίες:

- Σχετικά με το προφίλ της συμμετέχουσας επιχείρησης, όπως είδος, μέγεθος, πλήρες πεδίο δραστηριοτήτων, ρόλος στο έργο, βαθμός συμμετοχής. Για τους ερευνητικούς-τεχνολογικούς φορείς/υπεργολάβους, θα πρέπει να τεκμηριωθεί γιατί επιλέχθηκαν για τη συγκεκριμένη εργασία, να τεκμηριωθεί η επάρκεια των προσόντων τους στον αντίστοιχο τομέα και να καταγραφεί το βασικό ερευνητικό προσωπικό που θα απασχοληθεί στο έργο.
- Περιγραφή του αντικειμένου του έργου και της προτεινόμενης μεθοδολογίας και σχετικό πλάνο εργασίας σε σχέση με τις επιλέξιμες κατηγορίες έρευνας (βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη), την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων, τη διαχείριση της γνώσης και των πνευματικών δικαιωμάτων. Στην περιγραφή του φυσικού αντικειμένου θα πρέπει να σημειωθούν τα ορόσημα (milestones) στα οποία πρέπει να ληφθούν αποφάσεις αναφορικά με το επόμενο στάδιο του έργου.
Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στη θεμελίωση του αντικειμένου και των στόχων του προτεινόμενου έργου, στη σαφήνεια της E&T μεθοδολογίας εκτέλεσής του, στο βαθμό καινοτομίας/πρωτοτυπίας, στην ποιότητα των παραδοτέων και στη σαφήνεια του τελικού παραδοτέου, καθώς και στην αξιοποίησή του από την επιχείρηση. Σημαντικά στοιχεία αποτελούν επίσης η κατηγορία της έρευνας στην οποία αντιστοιχίζεται κάθε Ενότητα Εργασίας (work package) και η κοστολόγηση των παραδοτέων της. Όσον αφορά στην κατανομή του έργου σε επιμέρους Ενότητες Εργασίας, θα πρέπει για κάθε μια από αυτές να αναφέρονται αναλυτικά τα εξής:
 - η κατηγορία έρευνας στην οποία ανήκει – για κάθε Ενότητα Εργασίας δηλώνεται μόνο μια κατηγορία,
 - η μεθοδολογία που θα χρησιμοποιηθεί,
 - η συμβολή των φορέων που αναλαμβάνουν την εκτέλεσή της,
 - τα αναμενόμενα αποτελέσματα,
 - τα συγκεκριμένα παραδοτέα που θα ολοκληρωθούν κατά τη διάρκειά της και το κόστος του καθενός,

Στην ανάπτυξη του φυσικού αντικειμένου κάθε πρότασης πρέπει οπωσδήποτε να υπάρχει μια (1) ενότητα εργασίας αφιερωμένη στην αξιοποίηση των αποτελεσμάτων και στην εκτίμηση των αναμενόμενων οικονομικών ή/και κοινωνικών επιπτώσεων από την υλοποίησή του.

- Ορθή κατανομή του προϋπολογισμού ανά κατηγορία δαπάνης και αιτιολόγηση του συνολικού προϋπολογισμού του έργου.

- Θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνονται πληροφορίες και σχόλια που να τεκμηριώνουν τη σκοπιμότητα και τα οφέλη της επιχείρησης από την υλοποίηση του έργου. Τα αποτελέσματα θα πρέπει να δημιουργούν καθαρό οικονομικό όφελος για τη συμμετέχουσα επιχείρηση, βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητά της με τη δημιουργία νέων αγορών ή με το άνοιγμα σε ήδη υπάρχουσες.

Τα έντυπα συμπληρώνονται με ευθύνη της δικαιούχου επιχείρησης, η οποία αποφασίζει για την έκταση του κειμένου της πρότασης κατά την κρίση της. Οι προτάσεις πρέπει να περιλαμβάνουν όλα εκείνα τα στοιχεία που πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους τα μέλη των επιτροπών για την καλύτερη αξιολόγηση των προτάσεων. Οι επιτροπές θα αξιολογήσουν τις προτάσεις με βάση τα στοιχεία που θα τους δοθούν χωρίς να ζητήσουν συμπληρωματικά στοιχεία ή διευκρινίσεις σε περίπτωση που υπάρχουν ελλείψεις ή ασάφειες.

Για κάθε πρόταση ορίζεται από την επιχείρηση ένα φυσικό πρόσωπο ως **Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου**, ο οποίος ανήκει στο τακτικό προσωπικό της. Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος έχει την ευθύνη για το συντονισμό και την επίβλεψη του έργου από επιστημονικής, τεχνικής και οικονομικής πλευράς, για την αρτιότητα της υλοποίησης του ερευνητικού έργου και για την τήρηση των σχετικών χρονοδιαγραμμάτων. Κατά συνέπεια, Επιστημονικός Υπεύθυνος ορίζεται το άτομο με την μεγαλύτερη εμπειρία στην επίβλεψη και το συντονισμό ερευνητικών έργων.

Οι προτάσεις θα υποβληθούν στα ελληνικά σε **τρία (3)** αντίτυπα (ένα πρωτότυπο και δύο αντίγραφα) καθώς και σε ψηφιακή μορφή (**3** αντίγραφα cd/ δισκέτα), σύμφωνα με το **ειδικό έντυπο υποβολής προτάσεων** που θα χορηγεί η ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ και **θα συνοδεύονται από:**

1. Αναλυτικό ιδρυτικό καταστατικό της επιχείρησης και τυχόν τροποποιήσεις του, καθώς και ΦΕΚ σύστασης επιχείρησης.
2. Ισολογισμούς της παραγωγικής επιχείρησης, που συμμετέχει στην πρόταση, οι οποίοι καλύπτουν τα δύο τελευταία έτη ή ισοδύναμα οικονομικά στοιχεία (μετοχικό κεφάλαιο, κ.α.).
3. Βιογραφικά σημειώματα των μελών (μόνο των ερευνητών) της ομάδας έργου, οι οποίοι θα εμπλακούν στην υλοποίηση του έργου.
4. Προσύμφωνο υπερβολαβίας μεταξύ του ερευνητικού-τεχνολογικού φορέα/υπεργολάβου και της επιχείρησης για λογαριασμό της οποίας διενεργείται έρευνα επί συμβάσει και στο οποίο πρέπει να ορίζεται σαφώς:
 - α. το έργο που αναλαμβάνεται,
 - β. τα συγκεκριμένα παραδοτέα,
 - γ. το αναλογούν κόστος,
 - δ. το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου,
 - ε. οι λόγοι λύσης της σύμβασης
 - στ. κλπ.
5. Συμβάσεις για «έρευνα επί συμβάσει» από φυσικά πρόσωπα με τα βιογραφικά τους σημειώματα, εφόσον έχουν καθοριστεί, στις οποίες ορίζονται σαφώς οι εργασίες που αναλαμβάνονται και το ποσό της αμοιβής.
6. Σύμβαση για αγορά τεχνολογίας-τεχνογνωσίας με τον προμηθευτή τεχνολογίας-τεχνογνωσίας, εφόσον έχει καθοριστεί.
7. Ειδικό έντυπο ΜμΕ (σύμφωνα με τη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων) ότι η επιχείρηση είναι μικρομεσαία (όπου απαιτείται), το οποίο είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της ΓΓΕΤ. Το έντυπο συνοδεύεται από:
 - α. έντυπο Ε7,
 - β. έντυπο Ε3,
 - γ. μετοχική σύνθεση,
 των τελευταίων 2 ετών που προηγούνται του έτους υποβολής της πρότασης.
8. Υπεύθυνη δήλωση του Ν1599/1986 (άρθρο 8) της επιχείρησης που υποβάλλει την πρόταση ερευνητικού έργου υπογεγραμμένη από το νόμιμο εκπρόσωπό της, στην οποία θα δηλώνεται ότι:
 - α. όλα τα αναφερόμενα στοιχεία στην πρόταση με τίτλο «.....» είναι αληθή και ακριβή.

- β. η πρόταση έργου με τίτλο «.....», που υποβλήθηκε προς χρηματοδότηση, δεν έχει χρηματοδοτηθεί ή δεν χρηματοδοτείται από άλλους φορείς για μέρος ή ολόκληρο το αντικείμενό της.
- γ. σε συμφωνία με τη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Ε.Ε.Κ. η επιχείρηση είναι ΜμΕ και συγκεκριμένα «πολύ μικρή ή μικρή» ή «μεσαία» ή «μεγάλη».
- δ. η επιχείρηση δεν έχει χρηματοδοτηθεί για έρευνα έως σήμερα από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους και προγράμματα (ισχύει για επιχειρήσεις άνω των 6 ετών).

Οι προτάσεις των ενδιαφερομένων μπορούν να υποβάλλονται καθημερινά στη ΓΓΕΤ, η αξιολόγησή τους όμως θα γίνει από την ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ σε δύο διακριτούς κύκλους. Πρώτη αξιολόγηση θα αφορά τις προτάσεις που θα υποβληθούν από την ημερομηνία προκήρυξης της πράξης έως και 9/11/09, και η δεύτερη τις προτάσεις που θα υποβληθούν από 10/11/2009 έως και 15/09/2010.

Σε περίπτωση ταχυδρομικής αποστολής, ή παράδοση με εταιρεία ταχυμεταφοράς, η πρόταση θα πρέπει να έχει παραδοθεί στη ΓΓΕΤ μέχρι τις παραπάνω καταληκτικές ημερομηνίες.

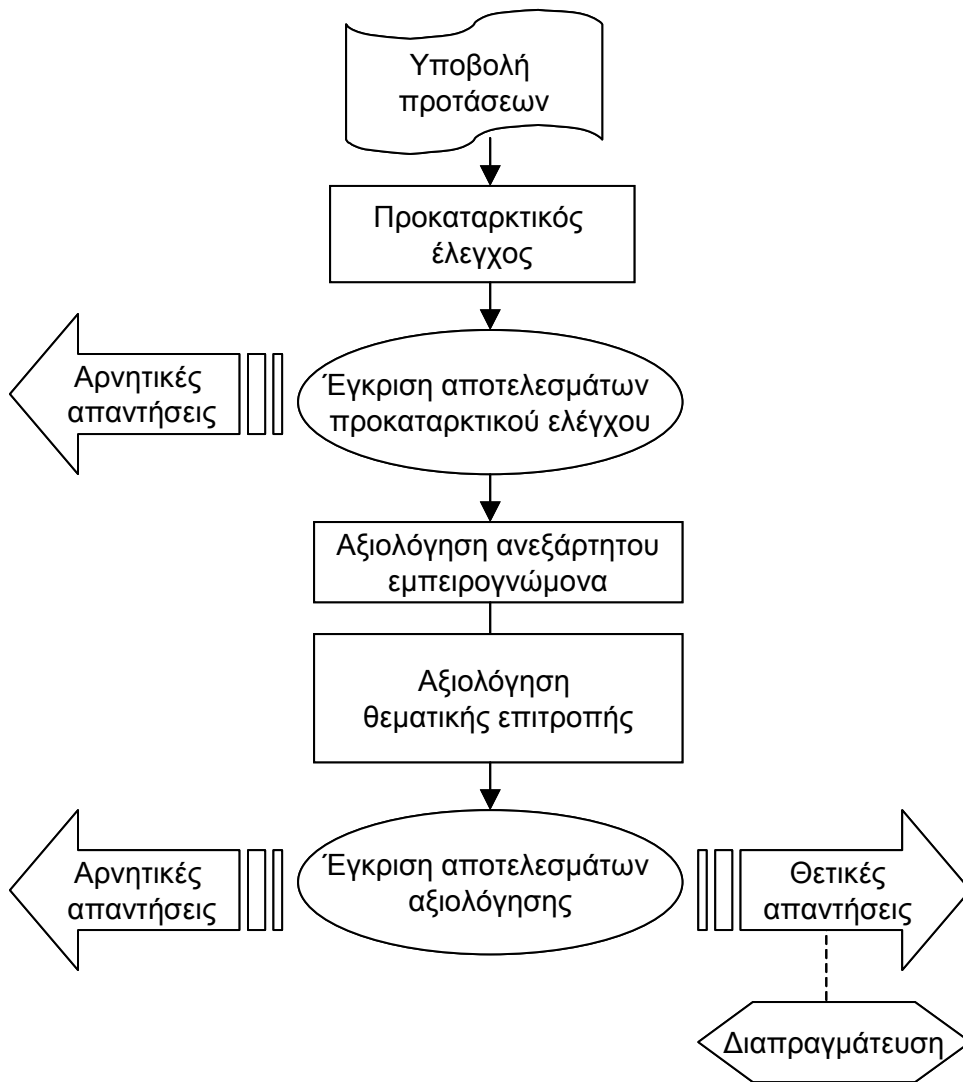
Οι προτάσεις υποβάλλονται στην εξής διεύθυνση:

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
Μεσογείων 14-18 , 115 10 ΑΘΗΝΑ
Τ.Θ. 146 31

10. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Οι προτάσεις, πριν την αξιολόγησή τους καταχωρούνται σε βάση δεδομένων και ταξινομούνται σε θεματικούς τομείς έρευνας με βάση τη δήλωση της δικαιούχου επιχείρησης στο έντυπο της πρότασης.

Στο διάγραμμα ροής που ακολουθεί απεικονίζονται σχηματικά τα διάφορα στάδια της διαδικασίας αξιολόγησης:

Αρχικά γίνεται ο προκαταρκτικός έλεγχος ως προς την επιλεξιμότητα των προτάσεων σε σχέση με τους όρους και τις προϋποθέσεις της προκήρυξης και στη συνέχεια ακολουθεί η αξιολόγηση των επιλέξιμων προτάσεων. Ειδικότερα:

10.1 Προκαταρκτικός έλεγχος

Κατά τον **προκαταρκτικό έλεγχο** οι προτάσεις ελέγχονται ως προς την πληρότητα και τις τυπικές προδιαγραφές τους, όπως διατυπώνονται στην προκήρυξη και τα συνοδευτικά κείμενα.

Η ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ μεριμνά για τη συγκρότηση επιτροπής (ή επιτροπών, αν κρίνεται απαραίτητο) προκαταρκτικού ελέγχου, η οποία και εξετάζει την τήρηση των προϋποθέσεων της προκήρυξης από κάθε πρόταση. Η επιτροπή απαρτίζεται από στελέχη της ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ ή και της ΓΓΕΤ με οποιοδήποτε καθεστώς εργασίας. Ακολουθεί πλήρως τεκμηριωμένη εισήγηση της επιτροπής σχετικά με τις προτάσεις που προτείνεται να απορριφθούν στο στάδιο αυτό και εκείνες που προτείνεται να προχωρήσουν στο επόμενο στάδιο, η οποία εγκρίνεται από το Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας.

Πιο συγκεκριμένα, οι προτάσεις ελέγχονται ως προς τα εξής:

1. Εάν έχουν υποβληθεί εμπρόθεσμα σε τρία αντίτυπα (ελληνικά) στα ειδικά έντυπα, όπως καθορίζει η προκήρυξη και σε ψηφιακή μορφή (MS WORD).
2. Εάν σχετίζονται με τους θεματικούς τομείς της πράξης.
3. Εάν ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου δεν υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που τίθενται στην προκήρυξη και τον οδηγό εφαρμογής.
4. Εάν περιλαμβάνονται τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στην ενότητα 9.
5. Εάν η πρόταση έχει υποβληθεί από νέα ή πρωτοεμφανιζόμενη επιχείρηση.

Τονίζεται ότι είναι αποκλειστική ευθύνη των επιχειρήσεων να καταθέσουν πλήρη φάκελο πρότασης, με βάση τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος οδηγού εφαρμογής.

Δεν προβλέπεται διαδικασία προσκόμισης συμπληρωματικών στοιχείων μετά την υποβολή των προτάσεων.

10.2 Αξιολόγηση και ιεράρχηση των προτάσεων

Οι προτάσεις που θα κριθούν επιλέξιμες από τον προκαταρκτικό έλεγχο αξιολογούνται από θεματικές επιτροπές αξιολόγησης τριών έως πέντε (3-5) μελών, τα μέλη των οποίων ορίζονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας. Η επιλογή των αξιολογητών θα γίνει από τον εθνικό πίνακα κριτών, τη βάση κριτών της ΓΓΕΤ, τις ιστοσελίδες ελληνικών και ξένων Πανεπιστημίων, ΤΕΙ και Ερευνητικών Κέντρων. Στη σύνθεση της επιτροπής, τα μέλη της οποίας διαθέτουν ερευνητική ή/και βιομηχανική πείρα, δύναται να συμμετέχει και εκπρόσωπος του Συνδέσμου Βιομηχανιών (όπως ΣΕΒ, ΣΒΒΕ) ή της Ένωσης Εμπορικών και Βιομηχανικών Επιμελητηρίων (ΕΕΒΕ), χωρίς ψήφο. Οι επιτροπές αξιολόγησης ορίζονται έτσι ώστε να καλύπτουν, αντίστοιχα, τους επιστημονικούς και τεχνολογικούς τομείς που αναφέρονται στην προκήρυξη (ενότητα 5), και συγκαλούνται με φροντίδα της αρμόδιας υπηρεσιακής μονάδας της ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ, στελέχη της οποίας έχουν το συντονισμό τους.

Οι προτάσεις εξετάζονται και αξιολογούνται από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες (ένας για κάθε πρόταση), με ειδικότητα σχετική με το αντικείμενο της πρότασης. Συμπληρώνεται το ειδικό έντυπο εμπειρογνώμονα (Έντυπο Αξιολόγησης Εμπειρογνώμονα), με σχόλια και παρατηρήσεις για κάθε κριτήριο αξιολόγησης, καθώς και η προτεινόμενη βαθμολογία ανά κριτήριο και συνολικά. Στη συνέχεια το ειδικό έντυπο κατατίθεται στην αντίστοιχη θεματική επιτροπή και η πρόταση μπορεί να παρουσιάζεται από τον εμπειρογνώμονα στην ολομέλεια αυτής της επιτροπής.

Έργο της κάθε επιτροπής είναι :

- Η αξιολόγηση τόσο από άποψη επιστημονικής, τεχνικής και οικονομικής αρτιότητας και σημασίας με βάση συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης, όσο και από άποψη προτεραιοτήτων πολιτικής για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας.
- Ο έλεγχος της προτεινόμενης κατηγορίας έρευνας (βιομηχανική έρευνα ή πειραματική ανάπτυξη) σε σχέση με το αντικείμενο του έργου που προτείνεται και την αιτούμενη χρηματοδότηση.
- Η σύνταξη και η υποβολή στην υπηρεσία τεκμηριωμένης εισήγησης (Έντυπο Αξιολόγησης Επιτροπής) για την αποδοχή ή την απόρριψη κάθε πρότασης.

Δεν προβλέπεται διαδικασία επαναξιολόγησης των προτάσεων.

Τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων, υπό την προϋπόθεση εναρμόνισής τους με τους στόχους και τις επιλέξιμες δραστηριότητες της προκήρυξης, είναι τα ακόλουθα:

- A. Αξιοπιστία της επιχείρησης, που προτείνει το έργο, και ικανότητά της να το υποστηρίξει διοικητικά, οργανωτικά και τεχνικά. Εμπειρία και ικανότητα της επιχείρησης και του

ερευνητικού-τεχνολογικού φορέα/υπεργολάβου που θα υλοποιήσουν την πρόταση, περιλαμβανομένης της επιστημονικής και τεχνολογικής αριστείας. **(βαθμός 0-25)**

- Οι δραστηριότητες της επιχείρησης, παραγόμενα προϊόντα και υπηρεσίες κλπ.
- Η δυνατότητα οικονομικής συμμετοχής στο έργο σε σύγκριση με την έκταση των δραστηριοτήτων των φορέων (λαμβάνονται υπόψη ισολογισμοί, κύκλος εργασιών, μετοχικό κεφάλαιο κ.λ.π.).
- Η επάρκεια της υποδομής που διαθέτει η επιχείρηση για την εκπόνηση του έργου (επάρκεια προσωπικού και υλικοτεχνικής υποδομής και εξοπλισμού, διοικητική και οικονομική υποστήριξη), λαμβάνοντας υπόψη και εκείνην του υπεργολάβου, εφόσον υπάρχει.
- Η καταλληλότητα του ερευνητικού-τεχνολογικού φορέα/ υπεργολάβου και αιτιολόγηση της επιλογής σε σχέση με το έργο που αναλαμβάνει να υλοποιήσει.
- *Προσλήψεις νέου προσωπικού*, κατόχων μεταπτυχιακών τίτλων (Διδακτορικό, Master), ή τεχνικών και βοηθητικών, που δεν αντικαθιστούν υπάρχοντες εργαζομένους.
- Ερευνητική πείρα της επιχείρησης/ερευνητικής ομάδας στο γνωστικό αντικείμενο.
- Ποιότητα και έκταση προγενέστερου ερευνητικού έργου σε σχέση με το αντικείμενο.
- E&T δραστηριότητα (συμμετοχή σε προγράμματα, εργαστήρια E&T, κλπ.).
- Συνάφεια προτεινόμενου έργου με υπάρχουσες δυνατότητες/δραστηριότητες.
- Επιστημονική και τεχνολογική αριστεία των υπεργολάβων.

B. Ποιότητα και αρτιότητα της πρότασης, περιλαμβανομένης της προτεινόμενης μεθοδολογίας/τεχνολογίας, και της παρούσας τεχνολογικής στάθμησης (state of the art) σε διεθνές επίπεδο. **(βαθμός 0-30)**

Η περιγραφή της μεθόδου που θα χρησιμοποιηθεί να είναι σαφής και επιστημονικά τεκμηριωμένη. Επίσης να γίνεται αναλυτική περιγραφή των φάσεων εργασίας καθώς και των τμημάτων του έργου το οποίο θα εκτελέσει το κάθε μέλος της ερευνητικής ομάδας.

Ποιότητα:

- Τεχνολογική αριστεία ή/και τεχνολογική αναβάθμιση.
- Καινοτόμος χαρακτήρας του αντικειμένου του έργου, υπό την έννοια της καινοτομίας στην επιχείρηση, προϊόν ή/και αγορά σε σχέση με την υπάρχουσα κατάσταση.
- Ποιότητα/σαφήνεια των στόχων του προτεινόμενου έργου και βαθμός κάλυψης των στόχων της προκήρυξης.

Εφικτότητα:

- Σαφήνεια και εφικτότητα του προτεινόμενου έργου.
- Καταλληλότητα/ αποτελεσματικότητα και ποιότητα επιστημονικής μεθοδολογίας.
- Πληρότητα και αποτελεσματικότητα διαδικασίας υλοποίησης (πλάνο εργασίας και χρονοδιάγραμμα υλοποίησης).

Παραδοτέα:

- Σαφή παραδοτέα ανά φάση και τελικό παραδοτέο που να αντιστοιχεί σε αξιοποιήσιμο προϊόν ή παραγωγική διαδικασία ή υπηρεσία.

Γ. Η ικανότητα της επιχείρησης να αξιοποιήσει τα αποτελέσματα της έρευνας ή να παράσχει/εκτελέσει τις προβλεπόμενες υπηρεσίες. **(βαθμός 0-10)**

- Αναμενόμενο οικονομικό αποτέλεσμα από το έργο και σχέδιο εφαρμογής των αποτελεσμάτων.
- Επίσης θα λαμβάνεται υπόψη η πείρα των μελών της ομάδας του έργου στην αξιοποίηση αποτελεσμάτων Έρευνας και Τεχνολογίας, κρινόμενη από τη συμμετοχή της σε προηγούμενα έργα της ίδιας ή άλλης εταιρείας που χρηματοδοτήθηκαν είτε από ιδιωτικά κεφάλαια είτε από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους (όταν είναι εφικτό).

- Επιχειρηματική ικανότητα της επιχείρησης να υλοποιήσει τα προτεινόμενα σχέδια.

Δ. Η τεχνολογική, παραγωγική και εμπορική σπουδαιότητα του έργου, σε σχέση με το κόστος του. **(βαθμός 0-25)**

Πρωτοτυπία / Καινοτομικότητα:

- Πρωτοτυπία και καινοτομικότητα του αναμενόμενου αποτελέσματος.

Παραγωγική Σπουδαιότητα:

- Αύξηση παραγωγικότητας.
- Μείωση κόστους.
- Αύξηση προστιθέμενης αξίας και ποιοτική βελτίωση.

Εμπορική Σπουδαιότητα:

- Δυνατότητα εμπορικής αξιοποίησης.
- Διείσδυση σε νέες αγορές (εσωτερικού / εξωτερικού).
- Υποκατάσταση εισαγωγών.

Ύψος και καταλληλότητα της κατανομής του προϋπολογισμού:

- Καταλληλότητα και αιτιολογία της κατανομής του προϋπολογισμού στις διάφορες κατηγορίες δαπανών.
- Αντιστοιχία {Α/Μ πλήρους απασχόλησης} και {εργασιών και παραδοτέων ανά φάση}
- Αντιστοιχία {ύψους ποσού υπεργολαβίας} και {εργασιών και παραδοτέων του υπεργολάβου}

Ε. Η καινοτομία στην αγορά και οι επιπτώσεις-οφέλη από τα αναμενόμενα αποτελέσματα της πρότασης στην επιχείρηση, ή/και τους συμμετέχοντες φορείς, καθώς και στην οικονομία και κοινωνία γενικότερα. **(βαθμός 0-10)**

- Βαθμός καινοτομικότητας των προϊόντων/ υπηρεσιών
- Δημιουργία νέων βιώσιμων θέσεων εργασίας (εντός ή εκτός των συμμετεχόντων φορέων).
- Όφελος για την οικονομία και την κοινωνία.
- Δείκτες επιπτώσεων-απόδοσης.

Κάθε πρόταση βαθμολογείται από την επιτροπή στα παραπάνω κριτήρια, ώστε να είναι δυνατή στη συνέχεια η ιεράρχηση των προτάσεων ανά θεματικό τομέα από την υπηρεσία με βάση το σύνολο της βαθμολογίας που συγκέντρωσαν

Μέγιστη βαθμολογία πρότασης 100 μονάδες.

Προτάσεις που θα συγκεντρώσουν βαθμολογία μικρότερη των **60** μονάδων, δεν θα προταθούν για χρηματοδότηση.

10.3 Διασφάλιση του βιομηχανικού απορρήτου

Κατά τις διάφορες φάσεις της παραπάνω διαδικασίας αξιολόγησης, τηρείται εχεμύθεια, προκειμένου να διασφαλιστεί το βιομηχανικό απόρρητο, τόσο στο περιεχόμενο της πρότασης, όσο και στα λοιπά στοιχεία και πληροφορίες σχετικά με τους φορείς, που συνοδεύουν την πρόταση.

Ειδικότερα :

- α) Η ερευνητική πρόταση κοινοποιείται στα μέλη της αντίστοιχης επιτροπής αξιολόγησης τα οποία έχουν δεσμευτεί από την αρχή ενυπόγραφα ότι θα χειριστούν το περιεχόμενο των προτάσεων εμπιστευτικά.

- β) Τα ονόματα των μελών των επιτροπών αξιολόγησης είναι απόρρητα και δε γνωστοποιούνται στις επιχειρήσεις. Η ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ διατηρεί το δικαίωμα να δημοσιεύσει στο τέλος του έτους κατάλογο όλων των εμπειρογνομόνων που χρησιμοποιήθηκαν στις διαδικασίες αξιολόγησης των δράσεων της.
- γ) Στην περίπτωση απόρριψης μιας ερευνητικής πρότασης, αυτό γνωστοποιείται μόνο στον Ανάδοχο που την υπέβαλε.
- δ) Στο τέλος της αξιολόγησης δημοσιεύονται μόνο στοιχεία των προτάσεων που εγκρίθηκαν και ειδικότερα ο τίτλος του έργου, το όνομα της δικαιούχου επιχείρησης και το ύψος του εγκεκριμένου προϋπολογισμού/ δημόσιας δαπάνης.

11. ΕΓΚΡΙΣΗ – ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ – ΑΝΑΘΕΣΗ ΕΡΓΩΝ

11.1 Έγκριση προτάσεων- διαπραγμάτευση

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης, οι προτάσεις θα ιεραρχηθούν από την υπηρεσία σε πίνακα, κατά φθίνουσα βαθμολογική σειρά και ανά θεματική περιοχή και περιφέρεια σύμφωνα με τον πίνακα 1 (ενότητα 1).

Με βάση την κατάταξη των προτάσεων και τη διαθέσιμη δημόσια δαπάνη της κάθε θεματικής περιοχής και κυρίως της δημόσιας δαπάνης ανά περιφέρεια¹, προσδιορίζονται οι προς χρηματοδότηση προτάσεις της κάθε θεματικής περιοχής, λαμβάνοντας υπόψη τα κονδύλια του πίνακα 1 (ενότητα 1) που αναλογούν στο ποσοστό του κάθε κύκλου της προκήρυξης για κάθε περιφέρεια.

Σε περίπτωση που σε μια περιφέρεια υπάρχουν αδιάθετα κονδύλια σε μια θεματική περιοχή και έλλειψη κονδυλίων σε μια άλλη θεματική περιοχή της ίδιας περιφέρειας τότε μεταφέρονται κονδύλια από την μια θεματική στην άλλη. Εάν και μετά τη διαδικασία αυτή προκύπτουν στην περιφέρεια υπόλοιπα αδιάθετα της δημόσιας δαπάνης αυτά μεταφέρονται στον επόμενο κύκλο της προκήρυξης.

Στη συνέχεια, η αρμόδια υπηρεσιακή μονάδα εισηγείται σχετικά προς το Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας, ο οποίος αποφασίζει για την τελική έγκριση και αποστέλλεται έγγραφο στο δικαιούχο για την κατ' αρχήν αποδοχή της πρότασης.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης των προτάσεων και την έγκριση από το Γενικό Γραμματέα του καταλόγου των προς χρηματοδότηση έργων (ενότητα 10.2) ακολουθεί η **διαπραγμάτευση** μεταξύ στελεχών της ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ και του δικαιούχου για την οριστική διαμόρφωση του τεχνικού παραρτήματος των έργων στη βάση της αρχικής πρότασης που έχει κατατεθεί από την επιχείρηση, των υποδείξεων της Επιτροπής Αξιολόγησης για την τεχνική και την οικονομική πλευρά τους, αλλά και προτάσεων της Υπηρεσίας για περιπτώσεις που απαιτούν αποσαφήνιση, που στόχο έχουν τη συμμόρφωση του έργου με τις απαιτήσεις του κανονιστικού πλαισίου χρηματοδότησης.

Στην περίπτωση που κατά τη διαπραγμάτευση προκύψει ότι η δικαιούχος επιχείρηση δεν είναι νέα (είτε με την έννοια της ηλικίας, είτε με την έννοια της πρωτοεμφανιζόμενης), ή ότι η πρότασή της έχει ήδη χρηματοδοτηθεί, τότε αυτή απορρίπτεται αμέσως.

Οι αποφάσεις υπαγωγής-χρηματοδότησης των έργων, αναπόσπαστο τμήμα των οποίων αποτελούν τα τεχνικά παραρτήματα, υπογράφονται από τον Υπουργό Ανάπτυξης.

¹ Οι οκτώ (8) περιφέρειες του στόχου 1 θεωρούνται μία περιφέρεια.

Στο Τεχνικό Παράρτημα περιγράφεται αναλυτικά το φυσικό αντικείμενο, η επιστημονική μεθοδολογία, οι τεχνολογίες που θα χρησιμοποιηθούν, οι ενότητες εργασίας με τα αντίστοιχα παραδοτέα, οι πίνακες δαπανών κλπ. και περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που αφορούν τις επιμέρους συμβάσεις με τις οποίες πραγματοποιείται το έργο.

11.2 Απαραίτητα δικαιολογητικά για την υπογραφή της απόφασης υπαγωγής-χρηματοδότησης

Με ευθύνη του δικαιούχου/Επιστημονικού Υπεύθυνου υποβάλλονται στην αρμόδια υπηρεσιακή μονάδα της ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ προ της υπογραφής της απόφασης χρηματοδότησης και του τεχνικού παραρτήματος αυτής τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

1. Τελευταία μισθολογική κατάσταση του υπηρετούντος προσωπικού που θα συμμετέχει στο έργο ανά φορέα.
2. Σύμβαση υπεργολαβίας με τους ερευνητικούς-τεχνολογικούς φορείς, στην οποία περιγράφεται το αντικείμενο της έρευνας που θα υλοποιηθεί και αναφέρεται το κόστος των εργασιών.
3. Συμβάσεις για έρευνα επί συμβάσει από φυσικά πρόσωπα με τα βιογραφικά τους σημειώματα, εφόσον έχουν καθοριστεί. Όσα από τα φυσικά πρόσωπα της υποκατηγορίας αυτής δεν έχουν δηλωθεί ονομαστικά κατά την έναρξη του έργου θα πρέπει υποχρεωτικά να δηλωθούν με την ένταξή τους στην υλοποίηση του έργου και πάντως πριν από τη δήλωση δαπανών που τους αφορούν (και πριν τη λήξη του έργου).
4. Σύμβαση για αγορά τεχνολογίας – τεχνογνωσίας με τον πάροχο τεχνογνωσίας, εφόσον έχει καθοριστεί. Όσα από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα της υποκατηγορίας αυτής δεν έχουν δηλωθεί ονομαστικά κατά την έναρξη του έργου θα πρέπει υποχρεωτικά να δηλωθούν με την ένταξή τους στην υλοποίηση του έργου και πάντως πριν από τη δήλωση δαπανών που τους αφορούν (και πριν τη λήξη του έργου).
5. Εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης. (βλέπε πρότυπο στο Παράρτημα Ι).
 Η δικαιούχος επιχείρηση υποχρεούται να καταθέσει εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης υπέρ της ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ αορίστου διάρκειας ως ακολούθως:
 - Για επιχειρήσεις που λειτουργούν επί έξι (6) τουλάχιστον έτη, το ύψος της εγγυητικής επιστολής ανέρχεται σε 10% της δημόσιας χρηματοδότησης.
 - Για επιχειρήσεις με διάρκεια λειτουργίας μικρότερη των 6 ετών, το ύψος της εγγυητικής επιστολής ανέρχεται σε 3% της δημόσιας χρηματοδότησης. Επιχειρήσεις στο κεφάλαιο των οποίων συμμετέχει με ποσοστό τουλάχιστον 50% άλλη επιχείρηση ηλικίας μεγαλύτερης των 6 ετών θεωρείται ότι υπάγονται στην πρώτη κατηγορία και υποχρεούνται στην κατάθεση εγγυητικής επιστολής ύψους 10% της δημόσιας χρηματοδότησης σύμφωνα με τα παραπάνω.

Η εγγυητική επιστολή θα τηρηθεί από την ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ, μέχρι της πλήρους και καλής εκτέλεσης των συμβατικών υποχρεώσεων της δικαιούχου επιχείρησης και θα επιστραφούν μετά την οριστική παραλαβή του έργου, εκτός εάν η πρόοδος του έργου δεν είναι σύμφωνη με τα προβλεπόμενα στην απόφαση χρηματοδότησης-υπαγωγής, οπότε η εγγυητική επιστολή καταπίπτει. Στην εγγυητική επιστολή, η οποία θα είναι αορίστου χρόνου λήξεως, ο εγγυητής που την εκδίδει θα δηλώνει, παραιτούμενος της ενστάσεως της διζήσεως, ότι θα καταβάλει το ποσόν της εγγυητικής επιστολής απροφασίστως στην ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ, εντός τριών (3) ημερών από του εγγράφου περί της γενομένης καταπτώσεως ειδοποίησέως του από την ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ.

12. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

Ο έλεγχος υλοποίησης του έργου (φυσικό και οικονομικό αντικείμενο) γίνεται όπως περιγράφεται ακολούθως, χρησιμοποιώντας ως σημείο αναφοράς την απόφαση χρηματοδότησης-υπαγωγής του έργου και το τεχνικό παράρτημα αυτής. Όλα τα έντυπα παρακολούθησης και οι εκθέσεις υποβάλλονται σε ένα αντίτυπο και σε ηλεκτρονική μορφή (δισκέτα, cd). Την ευθύνη για τη συγκέντρωση όλων των αιτούμενων στοιχείων, το συντονισμό του έργου, τη συμπλήρωση των εντύπων και την αποστολή τους στην ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ έχει ο δικαιούχος/ Επιστημονικός Υπεύθυνος του έργου.

Τα έντυπα που θα χρησιμοποιηθούν για την παρακολούθηση της εξέλιξης του έργου είναι τα κάτωθι:

A. Ετήσια Έκθεση Προόδου

Η ετήσια έκθεση προόδου υποβάλλεται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή **το αργότερο ένα μήνα μετά το τέλος κάθε έτους** από την ημερομηνία έναρξης του έργου. Αφορά συγκεντρωτικά στοιχεία φυσικού και οικονομικού αντικειμένου. Με βάση αυτές τις εκθέσεις θα γίνεται πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου σύμφωνα με τα πορίσματα των οποίων θα αποφασιστεί η καταβολή ή μη της β' δόσης.

Οι εκθέσεις προόδου περιέχουν:

- α) Αναλυτική τεχνική περιγραφή του έργου (μεθοδολογία, σχεδιασμό δοκιμών, παράθεση των αποτελεσμάτων, των μετρήσεων, επεξεργασία και συμπεράσματα). Η πρόοδος του έργου πρέπει να είναι σύμφωνη με το χρονοδιάγραμμα που έχει καταρτισθεί και περιέχεται στην απόφαση χρηματοδότησης-υπαγωγής.
- β) Τις προοπτικές για τα επόμενα στάδια.
- γ) Τα προβλήματα που συναντά η ερευνητική ομάδα στην εκτέλεση του έργου και τις λύσεις που δόθηκαν ή προτείνονται.
- δ) Τα οικονομικά στοιχεία του έργου ανά κατηγορία δαπάνης και στο σύνολο του έργου.

Μαζί με τις ετήσιες εκθέσεις προόδου θα πρέπει να υποβάλλονται:

- σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, όσα **παραδοτέα** του φυσικού αντικειμένου αντιστοιχούν στο έτος αναφοράς
- σε ξεχωριστό τόμο, φωτοαντίγραφα των παραστατικών δαπανών ανά κατηγορία δαπάνης, τα οποία θα συνοδεύονται απαραίτητα από τις εξοφλητικές αποδείξεις και τις λογιστικές εγγραφές των παραστατικών, κατά προτίμηση με τη μορφή αναλυτικού καθολικού του ξεχωριστού λογαριασμού του έργου (με υπογραφή του υπεύθυνου λογιστή και σφραγίδα του φορέα). Επισημαίνεται ότι τα φωτοαντίγραφα των τιμολογίων θα πρέπει να παράγονται αφού έχουν σφραγιστεί τα πρωτότυπα τιμολόγια με τη σφραγίδα του έργου, όπως προβλέπεται στην Ενότητα 13.1
- υπεύθυνη δήλωση εκ μέρους της δικαιούχου επιχείρησης, υπογεγραμμένη αρμοδίως, όπου θα αναφέρεται ότι:
 - Τα υποβαλλόμενα αντίγραφα είναι ακριβή αντίγραφα των πρωτότυπων παραστατικών
 - Τα πρωτότυπα είναι πάντα στη διάθεση της ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ.
 - Τα παραστατικά δεν αντιστοιχούν σε δαπάνες που έχουν χρηματοδοτηθεί από άλλο πρόγραμμα.

B. Τελική έκθεση Ολοκλήρωσης του Έργου

Εντός χρονικού διαστήματος **δύο μηνών το αργότερο** από την ημερομηνία λήξης του έργου ο χρηματοδοτούμενος είναι υποχρεωμένος να υποβάλει τελική έκθεση που περιλαμβάνει τον απολογισμό φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου (σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή). Η τελική έκθεση του φυσικού αντικειμένου θα περιέχει όσα στοιχεία αναφέρονται στην ενδιάμεση έκθεση προόδου, αλλά για το σύνολο του έργου. Αναφορικά με το οικονομικό αντικείμενο θα αναφέρονται μόνο οι δαπάνες που δεν είχαν αναφερθεί και ελεγχθεί στο πλαίσιο της ετήσιας

έκθεσης. Επιπλέον η τελική έκθεση θα περιέχει στοιχεία για το βαθμό επιτυχίας σε σχέση με τον αρχικό στόχο του ερευνητικού έργου. Με βάση αυτήν την έκθεση θα γίνει η τελική πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου σύμφωνα με τα πορίσματα της οποίας θα αποφασιστεί η καταβολή ή μη καθώς και το ποσό της δόσης αποπληρωμής/επιστροφής. Θα πρέπει επίσης να αναφέρονται οι ενέργειες διάχυσης και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων του έργου.

Έμφαση πρέπει να δοθεί στα παραδοτέα και στη σαφή περιγραφή του τελικώς επιτευχθέντος αποτελέσματος, είτε είναι προϊόν, συσκευή, διάταξη είτε μέθοδος παραγωγής κλπ. Αν στα παραδοτέα του έργου περιλαμβάνεται κάποια μελέτη, θα πρέπει να παραδίδεται μαζί με την τελική έκθεση. Σε περίπτωση που το παραδοτέο είναι λογισμικό, θα πρέπει να παραδίδονται όσα από τα ακόλουθα είναι τεχνικά εφικτό: ενδεικτικά αποτελέσματα για συγκεκριμένα σενάρια χρήσης, εικόνες οθονών χρήστη, αρχεία εγκατάστασης του λογισμικού σε πλατφόρμα workstation, πηγαίος κώδικας και τυχόν καλούμενες βιβλιοθήκες (οι οποίες μπορούν να είναι και σε εκτελέσιμη μορφή εφόσον δεν έχουν αναπτυχθεί στα πλαίσια του προγράμματος).

Μαζί με την τελική έκθεση ολοκλήρωσης θα πρέπει να υποβάλλονται:

- όσα **παραδοτέα** του φυσικού αντικειμένου αντιστοιχούν στην περίοδο ελέγχου και δεν έχουν ήδη υποβληθεί (σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή),
- **έκθεση αξιοποίησης** στην οποία η επιχείρηση αναφέρει πώς προτίθεται να εκμεταλλευθεί ή να αξιοποιήσει τα αποτελέσματα του έργου και όλα τα δικαιώματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας επί των αποτελεσμάτων, όπου περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων και οι εφευρέσεις που έγιναν, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας που ζητούνται ή πρόκειται να ζητηθούν ή έχουν αποκτηθεί, τα καταχωρημένα σχέδια και παρόμοια νόμιμα δικαιώματα επί των αποτελεσμάτων. Η έκθεση περιλαμβάνει κάθε σχετική έρευνα και στοιχεία που απαιτούνται για την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του έργου. Η παραπάνω έκθεση υποβάλλεται εφόσον έχουν προκύψει αξιοποιήσιμα αποτελέσματα: στην αντίθετη περίπτωση αναφέρονται οι λόγοι που συνέβαλαν στη μη ικανοποιητική επίτευξη των αρχικών στόχων του έργου.
- σε ξεχωριστό τόμο, φωτοαντίγραφα των παραστατικών δαπανών ανά κατηγορία δαπάνης, τα οποία θα συνοδεύονται απαραίτητα από τις εξοφλητικές αποδείξεις και τις λογιστικές εγγραφές των παραστατικών, κατά προτίμηση με τη μορφή αναλυτικού καθολικού του ξεχωριστού λογαριασμού του έργου (με υπογραφή του υπεύθυνου λογιστή και σφραγίδα του φορέα). Επισημαίνεται ότι τα φωτοαντίγραφα των τιμολογίων θα πρέπει να παράγονται αφού έχουν σφραγιστεί τα πρωτότυπα τιμολόγια με τη σφραγίδα του έργου, όπως προβλέπεται στην Ενότητα 13.1
- υπεύθυνη δήλωση εκ μέρους της δικαιούχου επιχείρησης, υπογεγραμμένη αρμοδίως, όπου θα αναφέρεται ότι:
 - Τα υποβαλλόμενα αντίγραφα είναι ακριβή αντίγραφα των πρωτότυπων παραστατικών
 - Τα πρωτότυπα είναι πάντα στη διάθεση της ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ.
 - Τα παραστατικά δεν αντιστοιχούν σε δαπάνες που έχουν χρηματοδοτηθεί από άλλο πρόγραμμα.

Τέλος, πρέπει να επισυνάπτεται μια σύνοψη της πλήρους έκθεσης (στα ελληνικά και τα αγγλικά) σε μορφή κατάλληλη για δημοσίευση, όπου αναφέρονται οι στόχοι και τα συμπεράσματα του έργου.

Σημειώνεται ότι η υποβολή των εκθέσεων προόδου και της τελικής έκθεσης ολοκλήρωσης του έργου είναι υποχρεωτική. Η μη υποβολή τους εμπρόθεσμα μπορεί να οδηγήσει στη διακοπή της χρηματοδότησης του έργου, στην κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης και στην επιστροφή της χορηγηθείσας χρηματοδότησης, ως αχρεωστήτως καταβληθείσας.

13. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

Όσον αφορά τη διαχείριση του έργου τονίζεται ιδιαίτερα ότι είναι **απαραίτητη η τήρηση ξεχωριστού λογαριασμού** στα λογιστικά βιβλία της κάθε εταιρείας για τις δαπάνες και τα έσοδα του ερευνητικού έργου σύμφωνα με το ΕΓΛΣ.

Θα πρέπει δηλαδή να τηρούνται για το έργο τελευταίας βαθμίδας λογαριασμοί όπου θα φαίνονται αναλυτικά τα έσοδα και οι δαπάνες κατά κατηγορία. Στην περίπτωση φορέων που τηρούν Β' κατηγορίας βιβλία, η χρηματοδότηση (έσοδα) και οι δαπάνες θα πρέπει να παρακολουθούνται σε ιδιαίτερες στήλες του βιβλίου εσόδων – εξόδων και να εμφανίζονται χωριστά από την κανονική δραστηριότητα στα αναλυτικά στοιχεία φορολογίας εισοδήματος.

Οι λογιστικές καταχωρήσεις στα βιβλία των φορέων θα παρέχουν πλήρη, ακριβή και διακριτή εικόνα των λογιστικών στοιχείων του έργου.

13.1 Παραστατικά Δαπανών

Όλα τα δικαιολογητικά, πρωτότυπα τιμολόγια κ.λ.π. παραστατικά στοιχεία δαπανών του έργου τηρούνται από την αντίστοιχη επιχείρηση και τίθενται, οποτεδήποτε αυτό ζητηθεί, συγκεντρωμένα στη διάθεση της ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ και των λοιπών αρμοδίων ελεγκτικών οργάνων που προβλέπονται από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία. Φωτοαντίγραφα των τηρουμένων πρωτοτύπων παραστατικών θα τηρούνται σε ιδιαίτερους φακέλους του λογιστηρίου του δικαιούχου ανά έργο, φέροντας ένδειξη του φακέλου όπου βρίσκεται το πρωτότυπο.

Τα παραστατικά δαπανών συνοδεύονται υποχρεωτικά από εξοφλημένα τιμολόγια ή από λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής ισχύος σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. **Τα πρωτότυπα των παραστατικών δαπανών πρέπει να σφραγίζονται με σφραγίδα με την ακόλουθη ένδειξη: «ΕΠΑΝ II-NE-(κωδικός του έργου)» και στη συνέχεια θα αναπαράγονται φωτοαντίγραφα των σφραγισμένων πρωτοτύπων προκειμένου να αποσταλούν στην ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ.**

Όλα τα δικαιολογητικά που αφορούν την εκτέλεση του έργου πρέπει να τηρούνται τόσο κατά τη διάρκεια της περιόδου εκτέλεσης του έργου όσο και μετά απ' αυτήν, για χρόνο τουλάχιστον τριών ετών μετά την ολοκλήρωση των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-13 και πάντως όχι μικρότερο από τον χρόνο παραγραφής της αξίωσης του Δημοσίου για την επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων. *Η προαναφερθείσα υποχρέωση τήρησης των πρωτοτύπων δικαιολογητικών του έργου εξακολουθεί να υπάρχει ακόμη και αν από φορολογικές διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας προκύπτει ότι τουλάχιστον ένας από τους συμπράττοντες φορείς απέκτησε δικαίωμα καταστροφής των σχετικών στοιχείων μετά από φορολογικό έλεγχο.* Μη τήρηση των στοιχείων, που θα έχει ως συνέπεια την αδυναμία ελέγχου των πράξεων από τα προβλεπόμενα εθνικά ή κοινοτικά όργανα ελέγχου, θα οδηγήσει σε ανάκληση των σχετικών αποφάσεων ένταξης και επιστροφή του συνόλου της δημόσιας δαπάνης.

Τονίζεται ότι όλα τα παραστατικά των δαπανών του έργου πρέπει να έχουν εκδοθεί μέχρι τη λήξη του έργου και εξοφληθεί το αργότερο μέχρι δύο μήνες από την λήξη του, με την υποβολή της τελικής έκθεσης.

Απαραίτητα παραστατικά ανά κατηγορία δαπάνης θεωρούνται:

Για την κατηγορία «Αμοιβές προσωπικού»:

- Οι **μισθολογικές καταστάσεις** που θα πρέπει να είναι υπογεγραμμένες από τον υπεύθυνο λογιστή του φορέα και θα πρέπει να φέρουν την σφραγίδα του φορέα. Επίσης στις καταστάσεις θα πρέπει να φαίνονται το ποσό των ακαθάριστων μηνιαίων αποδοχών και οι εργοδοτικές εισφορές. Ως νέο θεωρείται το προσωπικό που έχει προσληφθεί για τις ανάγκες του έργου μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προτάσεων

Τις μισθολογικές καταστάσεις θα συνοδεύουν:

- αποδεικτικά καταβολής των αμοιβών στους δικαιούχους,
- η απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών (όπου απαιτείται) και
- η απόδοση του φόρου εισοδήματος
- αντίστοιχες Οριστικές Δηλώσεις Ε7

Οι **μέτοχοι εταιρειών** δικαιούνται αμοιβής προσκομίζοντας το αποδεικτικό είσπραξης ποσού εκτός κερδών, την αντίστοιχη λογιστική καταχώριση καθώς και αντίγραφο της φορολογικής δήλωσης όπου δηλώθηκε η είσπραξη αυτή.

Οι ανωτέρω δαπάνες θεωρούνται εξοφλημένες εφόσον έχει αποδοθεί ο φόρος εισοδήματος καθώς και οι σχετικές ασφαλιστικές εισφορές (όπου απαιτείται).

Για την κατηγορία «Όργανα και Εξοπλισμός»

Παραστατικά λογιστηρίου τα οποία πιστοποιούν το ποσοστό **απόσβεσης** εξοπλισμού.

- Θεωρημένο από την αρμόδια ΔΟΥ **βιβλίο παγίων** ή αντίστοιχου βιβλίου κατά τα προβλεπόμενα του ΚΒΣ για το είδος της επιχείρησης.
- Τα **τιμολόγια** πώλησης του προμηθευτή προς την επιχείρηση και οι αντίστοιχες **εξοφλήσεις** τους. Στα παραστατικά θα πρέπει να αναφέρεται η επωνυμία του προμηθευτή και να περιγράφεται αναλυτικά ο εξοπλισμός ή το λογισμικό.
- Ισολογισμός της επιχείρησης
- Ισοζύγιο εσόδων –εξόδων της επιχείρησης
- Αναλυτικό καθολικό της κατακύρωσης των τιμολογίων του εξοπλισμού
- Αναλυτικό καθολικό των πωλήσεων των παγίων

Για την κατηγορία «έρευνα επί συμβάσει»

- Έρευνα επί συμβάσει από νομικά πρόσωπα/ Υπεργολαβία. Επισημαίνεται ότι οι συμβάσεις υπεργολαβίας σε ερευνητικούς-τεχνολογικούς φορείς (βλ. ενότητα 4) θα πρέπει να αναφέρονται σαφώς **στο συγκεκριμένο έργο** και όχι σε γενικότερη παροχή υπηρεσιών, να ορίζουν με σαφήνεια το φυσικό αντικείμενο που θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο της σύμβασης, καθώς και το ποσό της αμοιβής για το συγκεκριμένο έργο.
- Έρευνα επί συμβάσει από φυσικά πρόσωπα. Ισχύει και εδώ η υποχρέωση για σαφή αναγραφή του συγκεκριμένου έργου στη σύμβαση και του φυσικού αντικείμενου που θα υλοποιηθεί.

Απαραίτητα παραστατικά γι' αυτήν την κατηγορία δαπανών θεωρούνται:

- Σχετική σύμβαση είτε με το νομικό ή το φυσικό πρόσωπο που υλοποιεί έρευνα για τις ανάγκες του έργου. Οι συμβάσεις πρέπει να έχουν κατατεθεί και θεωρηθεί από την αρμόδια ΔΟΥ.
- Τα εξοφλημένα τιμολόγια ή οι αποδείξεις για παροχή υπηρεσιών ή προϊόντων των ανωτέρω προς τους φορείς.

Οι ανωτέρω δαπάνες θεωρούνται εξοφλημένες εφόσον έχει αποδοθεί ο φόρος εισοδήματος (όπου απαιτείται).

Για την κατηγορία «αγορά τεχνολογίας – τεχνογνωσίας» από το εσωτερικό ή/και το εξωτερικό οι σχετικές συμβάσεις θα πρέπει να αναφέρονται σαφώς **στο συγκεκριμένο έργο** και όχι σε γενικότερη παροχή υπηρεσιών, να ορίζουν με σαφήνεια το φυσικό αντικείμενο που θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο της σύμβασης, καθώς και το ποσό της αμοιβής για το συγκεκριμένο έργο.

Απαραίτητα παραστατικά γι' αυτήν την κατηγορία δαπανών θεωρούνται:

- Σχετική σύμβαση με το φυσικό ή νομικό πρόσωπο/ προμηθευτή τεχνολογίας-τεχνογνωσίας. Οι συμβάσεις πρέπει να έχουν κατατεθεί και θεωρηθεί από την αρμόδια ΔΟΥ.

- Τα εξοφλημένα τιμολόγια ή οι αποδείξεις για παροχή υπηρεσιών ή προϊόντων των ανωτέρω προς τους φορείς.

Οι ανωτέρω δαπάνες θεωρούνται εξοφλημένες εφόσον έχει αποδοθεί ο φόρος εισοδήματος (όπου απαιτείται).

Για την κατηγορία «Συμπληρωματικά γενικά έξοδα», που αφορά μετακινήσεις και ειδικά για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις περιλαμβάνονται οι δαπάνες πιστοποίησης, τυποποίησης και κατοχύρωσης των αποτελεσμάτων.

- Έγκριση μετακίνησης του Δ.Σ. του δικαιούχου – μπορεί να εκδίδεται **μία φορά** και να αφορά το σύνολο των μετακινούμενων για τις ανάγκες του έργου.
- Η **απόφαση του ΔΣ** του δικαιούχου σχετικά με το ποιες δαπάνες καλύπτει ο εκάστοτε φορέας στις μετακινήσεις των ατόμων της ερευνητικής ομάδας για τις ανάγκες του συγκεκριμένου ερευνητικού έργου. Η απόφαση αυτή εκδίδεται **μία φορά** από τον δικαιούχο και αφορά το σύνολο των μετακινήσεων του έργου.
- Το σχετικό **εξοδολόγιο/** έντυπο μετακίνησης για κάθε μετακίνηση όπου αναγράφεται το ονοματεπώνυμο κάθε μέλους της ομάδας έργου που μετακινείται, ο προορισμός του και αναλύονται οι δαπάνες της μετακίνησης
- Τα **παραστατικά** που αφορούν στις δαπάνες της μετακίνησης που περιλαμβάνονται στο σχετικό έντυπο μετακίνησης/ εξοδολόγιο (π.χ. εισιτήρια, τιμολόγιο ξενοδοχείου κλπ)
- Οι **εξοφλήσεις** των ανωτέρω τιμολογίων/αποδείξεων, όπως αποδεικνύεται από εξοφλητικές αποδείξεις προμηθευτή ή/και αποδεικτικά καταβολής του οφειλόμενου ποσού ή/και καρτέλα προμηθευτή+κίνηση ταμείου.
- Έξοδα πιστοποίησης, προτυποποίησης και κατοχύρωσης των αποτελεσμάτων που προέκυψαν από την υλοποίηση του έργου.

Για την κατηγορία «λειτουργικές δαπάνες», που αφορά αναλώσιμα

- Τα **τιμολόγια** πώλησης του προμηθευτή προς την επιχείρηση. Στα παραστατικά θα πρέπει να αναφέρεται η επωνυμία του προμηθευτή και να περιγράφονται αναλυτικά τα αναλώσιμα.
- Οι **εξοφλήσεις** των ανωτέρω τιμολογίων/αποδείξεων, όπως αποδεικνύεται από εξοφλητικές αποδείξεις προμηθευτή ή/και αποδεικτικά καταβολής του οφειλόμενου ποσού ή/και καρτέλα προμηθευτή+κίνηση ταμείου.

Σημειώνεται ότι ως προς τον τρόπο εξόφλησης δαπανών με μετρητά, με επιταγές κλπ. ισχύουν τα εξής:

- Εξοφλήσεις κάτω των 1.500 ευρώ (χωρίς το ΦΠΑ) μπορεί να γίνονται απευθείας στον προμηθευτή με μετρητά ή επιταγές της επιχείρησης ή μέσω τραπεζικών λογαριασμών.
- Εξοφλήσεις άνω των 1.500 ευρώ (χωρίς ΦΠΑ) και μέχρι 15.000 ευρώ (χωρίς το ΦΠΑ) πρέπει να γίνονται μόνο με επιταγές της επιχείρησης ή μέσω τραπεζικών λογαριασμών ως εξής:
 - α. Με έκδοση τραπεζικής επιταγής ημέρας από το λογαριασμό του λήπτη της Ενίσχυσης, προς τον προμηθευτή. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται εκτός των άλλων οπωσδήποτε το έντυπο κίνησης του τραπεζικού λογαριασμού όψεως (extrait) του Δικαιούχου και φωτοαντίγραφο της επιταγής.
 - β. Με κατάθεση μετρητών στον τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή, από τον λήπτη της Ενίσχυσης. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται εκτός των άλλων οπωσδήποτε το αντίγραφο κατάθεσης του ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό από το οποίο θα φαίνεται ο δικαιούχος του λογαριασμού που πρέπει να είναι ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών προς τον λήπτη της Ενίσχυσης καθώς και τα στοιχεία του εξοφλούμενου παραστατικού.
 - γ. Με έκδοση Τραπεζικής Επιταγής από τον λήπτη της Ενίσχυσης προς τον προμηθευτή. Πρόκειται για επιταγές που εκδίδονται από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα, με αντίστοιχη κατάθεση μετρητών στην τράπεζα από τον λήπτη της Ενίσχυσης. Για την πιστοποίηση της πληρωμής αποδεικτικά εκτός των άλλων αποτελούν τα έγγραφα της τράπεζας για την έκδοση της επιταγής προς τον Προμηθευτή και φωτοτυπία της

αντίστοιχης επιταγής. Για την πιστοποίηση της κάθε πληρωμής απαιτείται εκτός των άλλων οπωσδήποτε το έντυπο κίνησης του τραπεζικού λογαριασμού όψεως (extrait) του Δικαιούχου και φωτοαντίγραφο της επιταγής.

- Για ποσά από 15.000 ευρώ και άνω η εξόφληση (τμηματική ή ολική) παραστατικών γίνεται μέσω τραπεζικού λογαριασμού ή με δίγραμμη επιταγή της ίδιας της επιχείρησης (παρ. 5, άρθρου 16 του Ν.2992/2002, ΦΕΚ54/Α/20-03-2002 και υπ' αριθ. 1029423/202/0015/ΠΟΛ.1127/16-04-2002 διευκρινιστική εγκύκλιος του Υπουργείου Οικονομικών). Για την πιστοποίηση των αντίστοιχων δαπανών ισχύουν τα αναφερόμενα στην προηγούμενη κουκίδα (α, β, γ).

Σημείωση:

- Σε περιπτώσεις προμηθειών από το εξωτερικό θα προσκομίζονται για την πιστοποίηση των δαπανών και τα αντίστοιχα τραπεζικά εμβάσματα.
- Δεν επιτρέπεται κατακερματισμός της δαπάνης που οδηγεί σε αποφυγή της παραπάνω υποχρέωσης (δηλαδή δεν επιτρέπεται τμηματική πληρωμή τιμολογίου, με σκοπό την μετάπτωση σε μικρότερη κατηγορία τρόπου εξόφλησης δαπανών).
- Δεν είναι επιτρεπτή για τις ανάγκες του προγράμματος η εξόφληση δαπανών με επιταγές τρίτων.

14. ΕΠΟΠΤΕΙΑ – ΕΛΕΓΧΟΣ - ΠΑΡΑΛΑΒΗ

Η ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ, η Διαχειριστική Αρχή του Ε.Π. καθώς και άλλα εξουσιοδοτημένα όργανα ελέγχου διατηρούν το δικαίωμα, να ελέγχουν όποτε κρίνεται απαραίτητο, την πορεία του φυσικού και του οικονομικού αντικειμένου του έργου είτε με επισκέψεις στο χώρο εκτέλεσης του έργου και στην έδρα του δικαιούχου είτε από τα δηλωθέντα στις ετήσιες εκθέσεις προόδου, την τελική έκθεση ολοκλήρωσης και τα φωτοαντίγραφα των παραστατικών των φορέων.

Οι επιτροπές ελέγχου και πιστοποίησης της ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ θα απαρτίζονται από ειδικούς εμπειρογνώμονες ή/και στελέχη της ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ ή/και στελέχη της ΓΓΕΤ ή/και συνεργάτες της ΓΓΕΤ ή της ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ.

Μετά την υποβολή εκ μέρους του δικαιούχου της ενδιάμεσης έκθεσης προόδου και της τελικής έκθεσης ολοκλήρωσης του έργου ακολουθεί ο έλεγχος υλοποίησής του από τις παραπάνω επιτροπές όπου:

- Πιστοποιείται η πρόοδος που έχει επιτευχθεί στην υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου σε σχέση με την απόφαση χρηματοδότησης-υπαγωγής. Επίσης οι επιτροπές αυτές παραλαμβάνουν και ελέγχουν τα παραδοτέα του έργου (τόσο της επιχείρησης όσο και του υπεργολάβου) καθώς και το τελικό αποτέλεσμα (προϊόν, συσκευή, διάταξη, μέθοδος παραγωγής κλπ).
- Πιστοποιείται η επιλεξιμότητα των πραγματοποιηθεισών δαπανών σε σχέση με την απόφαση χρηματοδότησης-υπαγωγής και το βαθμό υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου του έργου.

Στη συνέχεια συντάσσεται έκθεση πιστοποίησης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου. Τμήμα της έκθεσης αποστέλλεται στο δικαιούχο μόνον όταν υπάρχουν παρατηρήσεις της επιτροπής επί της πορείας υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου.

Σε περίπτωση που από τον έλεγχο διαπιστωθεί ότι το έργο δεν εκτελείται σύμφωνα με τις προδιαγραφές, ή τα μέχρι τη στιγμή εκείνη αποτελέσματα δεν εγγυώνται την επιτυχία του έργου, η αρμόδια υπηρεσιακή μονάδα της ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ μπορεί να εισηγηθεί τη διακοπή του έργου ή/και την επιστροφή της ήδη καταβληθείσας ενίσχυσης, ως αχρεωστήτως καταβληθείσας.

15. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Αλλαγή των επιμέρους στοιχείων του Τεχνικού Παραρτήματος της Απόφασης μπορούν να ζητήσουν οι επιχειρήσεις **με τεκμηριωμένο αίτημα που υποβάλλεται στην υπηρεσία**, εφόσον οι τροποποιήσεις συντελούν στην επίτευξη ή βελτίωση των στόχων του έργου.

Τα αιτήματα τροποποιήσεων μπορούν να κατατεθούν από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης χρηματοδότησης/υπαγωγής και **τουλάχιστον 60 (εξήντα) ημερολογιακές μέρες πριν από την ημερομηνία λήξης του έργου**.

Τα αιτήματα τροποποιήσεων με τα απαραίτητα συνοδευτικά τους στοιχεία και δικαιολογητικά θα εξετάζονται από την ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ η οποία θα αποστέλλει τις σχετικές απαντητικές επιστολές.

Στην περίπτωση που η τροποποίηση επιφέρει αλλαγές σε στοιχεία του Τεχνικού Παραρτήματος της Απόφασης χρηματοδότησης, θα πρέπει να υποβάλλεται σε ηλεκτρονική μορφή το ενημερωμένο Τεχνικό Παράρτημα με ευδιάκριτα σημειωμένες τις αλλαγές που επέρχονται σε σχέση με το ισχύον Τεχνικό Παράρτημα. Για την ορθή και ταχύτερη επεξεργασία των αιτημάτων των ενδιαφερομένων θα πρέπει η υποβαλλόμενη ηλεκτρονική μορφή του Τεχνικού Παραρτήματος να περιέχει πλήρη και ακριβή απεικόνιση των αιτούμενων τροποποιήσεων. Η ευθύνη για την ορθή διατύπωση των αιτημάτων και την ορθή ενημέρωση του Τεχνικού Παραρτήματος βαρύνει τον δικαιούχο του έργου. **Τυχόν λάθη για τα οποία ευθύνεται η δικαιούχος επιχείρηση δε δεσμεύουν** την ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ, ως προς τις συνέπειες των σχετικών στοιχείων της Απόφασης ή του Τεχνικού Παραρτήματος.

Ενδεικτικά, αναφέρονται οι κάτωθι περιπτώσεις:

- Κάθε **μέλος της ομάδας έργου** που αναφέρεται ονομαστικά στο Τεχνικό Παράρτημα της απόφασης χρηματοδότησης μπορεί να αντικατασταθεί, σε σοβαρές περιπτώσεις (π.χ. αποχώρηση από το φορέα, αδυναμία υλοποίησης έργου), μόνο από άλλο που διαθέτει **ισότιμα προσόντα**.
Όλα τα αιτήματα που αφορούν αντικαταστάσεις υπάρχοντος προσωπικού ή δηλώσεις νέων μελών της ομάδας έργου τελούν υπό την έγκριση της ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ και θα πρέπει να συνοδεύονται υποχρεωτικά από βιογραφικά σημειώματα του νέου προσωπικού, καθώς και οποιοδήποτε άλλο σχετικό υποστηρικτικό στοιχείο είναι διαθέσιμο (αναγγελία πρόσληψης προς ΟΑΕΔ, σύμβαση κ.λ.π.). Επισημαίνεται ότι τα προσόντα (ειδικότητα, εμπειρία) που δηλώνονται στα σχετικά παραστατικά (βιογραφικό σημείωμα, αναγγελία πρόσληψης κ.λ.π.) θα πρέπει να **ταυτίζονται** με τα προβλεπόμενα στην αντίστοιχη θέση του πίνακα της ομάδας έργου.
- **Εσωτερική μεταφορά κονδυλίων του προϋπολογισμού του δικαιούχου** από κατηγορία σε κατηγορία δαπάνης γίνεται μετά από αιτιολογημένη γραπτή αίτηση του φορέα και έγκριση της ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ, με την προϋπόθεση ότι η μεταφορά κονδυλίων:
 - δεν αυξάνει ούτε μειώνει καμία από τις επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών του έργου περισσότερο από **20%** της αρχικά προβλεπόμενης αξίας τους με βάση την απόφαση χρηματοδότησης-υπαγωγής, και
 - δεν προκαλεί υπέρβαση του μέγιστου επιτρεπόμενου ποσοστού της κατηγορίας 4 (Δαπάνες για «έρευνα επί συμβάσει») επί του συνολικού προϋπολογισμού.
 - δεν επιφέρουν μείωση του προϋπολογισμού ή αύξηση της δημόσιας δαπάνης του έργου.
- **Χρονική παράταση** μπορεί να δοθεί μετά από αίτηση του δικαιούχου και έγκριση της ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ. Η αίτηση θα συνοδεύεται από σύντομη οικονομική και επιστημονική έκθεση για την πρόοδο του έργου όπου θα αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους ζητείται η χρονική παράταση.
Επισημαίνεται ότι χρονική παράταση μπορεί να δοθεί **μόνο μια φορά** και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ξεπερνάει σε διάρκεια διάστημα ίσο με το 1/3 της αρχικής διάρκειας του έργου.
- **Αντικατάσταση ερευνητικού-τεχνολογικού φορέα/υπεργολάβου** δεν επιτρέπεται εκτός

από εξαιρετικές περιπτώσεις (π.χ. μη ανταπόκριση στις υποχρεώσεις του, αποδεδειγμένη αδυναμία υλοποίησης) και αφού κατατεθεί τεκμηριωμένο αίτημα, εξεταστεί από επιτροπή και δοθεί η σχετική έγκριση.

- **Τροποποίηση του φυσικού αντικειμένου** μπορεί να γίνει, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, σε άμεση συνάρτηση με τα ορόσημα (milestones) του έργου, όπως σαφώς προσδιορίζονται στο τεχνικό παράρτημα και αφού κατατεθεί αιτιολογημένο αίτημα, εξεταστεί από επιτροπή και δοθεί η σχετική έγκριση. Σε καμία περίπτωση η τροποποίηση δεν θα οδηγεί σε υποβάθμιση της τεχνολογικής στάθμησης του έργου.
- **Αντικατάσταση ορισθέντος φυσικού προσώπου που υλοποιεί έρευνα επί συμβάσει ή προμηθευτή τεχνολογίας-τεχνογνωσίας** μπορεί να γίνει, σε σοβαρές περιπτώσεις, αφού κατατεθεί αιτιολογημένο αίτημα και δοθεί η σχετική έγκριση.

16. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Οι υποχρεώσεις των δικαιούχων των έργων συνοψίζονται στα εξής:

- Τήρηση των χαρακτηριστικών και της ακριβούς περιγραφής των παραδοτέων, όπως αυτή αναφέρεται στο Τεχνικό Παράρτημα της απόφασης χρηματοδότησης.
- Τήρηση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης του έργου, όπως αυτό αναφέρεται στο Τεχνικό Παράρτημα της απόφασης χρηματοδότησης.
- Πραγματοποίηση των δαπανών που αφορούν στην υλοποίηση του έργου, κατανομή ανά κατηγορία δαπάνης του προϋπολογισμού, όπως αναφέρονται στο Τεχνικό Παράρτημα της απόφασης χρηματοδότησης.
- Ενημέρωση και παροχή όλων των απαιτούμενων στοιχείων στις Επιτροπές Ελέγχου των έργων που ορίζονται από την ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ.
- Τήρηση χωριστού λογαριασμού στα Λογιστικά Βιβλία, σύμφωνα με τους κανόνες του Ενιαίου Γενικού Λογιστικού Συστήματος που θα παρέχουν πλήρη, ακριβή και διακριτή εικόνα των λογιστικών στοιχείων του έργου.
- Σύνταξη Ετήσιας Έκθεσης Προόδου του έργου και υποβολή της στην αρμόδια υπηρεσία της ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ εντός ενός μηνός από τη συμπλήρωση κάθε έτους υλοποίησης του έργου.
- Σύνταξη Τελικής Έκθεσης Ολοκλήρωσης του έργου, μετά την ολοκλήρωση της υλοποίησής του και υποβολή της στην αρμόδια υπηρεσιακή μονάδα της ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ εντός δύο μηνών από την ημερομηνία λήξης του έργου.
- Συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ, με το Σύμβουλο Τεχνικής Υποστήριξης, τη Δ.Α του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα & Επιχειρηματικότητα» και με άλλα αρμόδια ελεγκτικά όργανα (Αρχή Πληρωμής, Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου κ.λ.π.) για την παροχή κάθε στοιχείου, εγγράφου ή δικαιολογητικού που κρίνεται απαραίτητο, καθώς και για την διενέργεια επιτόπιων ελέγχων, σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή κατά την πορεία υλοποίησης του έργου.
- Ο δικαιούχος υποχρεούται να **ενημερώνει την Υπηρεσία για κάθε αλλαγή** που προκύπτει στη νομική του υπόσταση, στη δημόσια οικονομική υπηρεσία, στην ταχυδρομική του διεύθυνση και στα τηλέφωνα.
- Στις δημοσιεύσεις/ανακοινώσεις (και γενικότερα όλο το υλικό πληροφόρησης και επικοινωνίας που παράγεται) που γίνονται και περιέχουν προκαταρκτικά, μερικά ή τελικά αποτελέσματα του ερευνητικού έργου πρέπει να μνημονεύεται ότι η ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ειδικότερα το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης χρηματοδότησαν μέρος ή ολόκληρο το ερευνητικό έργο.
- Οι δικαιούχοι των οποίων τα αιτήματα χρηματοδότησης εγκριθούν, συμφωνούν πως η έγκριση χρηματοδότησης **συνεπάγεται δημοσίευση της επωνυμίας της εταιρείας τους, του τίτλου της πράξης και** του ποσού της δημόσιας χρηματοδότησης, στον κατάλογο των δικαιούχων που δημοσιεύεται ηλεκτρονικά (τουλάχιστον στην ιστοσελίδα του ΕΠΑΝ II, www.antonistiotita.gr) ή με άλλον τρόπο, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο δ του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1828/2006.

- Ο Δικαιούχος, με την ολοκλήρωση της πράξης υποχρεούται να τοποθετήσει σε εμφανές σημείο της επιχείρησης επεξηγηματική πινακίδα, για χρονική διάρκεια τριών (3) ετών. Το περιεχόμενο των πινακίδων θα σχεδιαστεί βάσει σχετικών οδηγιών του/των ΕΦΔ προς τους δικαιούχους.

17. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η καταβολή της δημόσιας δαπάνης γίνεται σε τρία στάδια. Οι δύο πρώτες δόσεις καταβάλλονται κατά τη διάρκεια του έργου και η τελευταία δόση (αποπληρωμή) δίνεται μετά τη λήξη και παραλαβή του έργου. Η καταβολή της εκάστοτε δόσης της χρηματοδότησης θα πραγματοποιείται ανάλογα με τη ροή χρηματοδότησης του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ).

Οι επιχορηγήσεις καταβάλλονται με την κατάθεση των αντιστοίχων ποσών στον τραπεζικό λογαριασμό που η δικαιούχος επιχείρηση έχει δηλώσει στην ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ.

Προϋπόθεση για την καταβολή της δημόσιας δαπάνης (τμηματικά σε Α', Β' και Γ' δόση) στους δικαιούχους είναι η υποβολή **εγγυητικής επιστολής προκαταβολής** ίσης με το 35% της εγκεκριμένης δημόσιας δαπάνης του έργου υπέρ της ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ, η οποία κατατίθεται από την επιχείρηση.

Εναλλακτικά παρέχεται η δυνατότητα παρακράτησης των προκαταβολών και απόδοσής των με την ολοκλήρωση:

- της ενδιάμεσης πιστοποίησης του έργου (Α' δόση),
- της τελικής πιστοποίησης του έργου (Β' δόση).

17.1 Καταβολή Α' Δόσης πληρωμής

Η πρώτη δόση προκαταβάλλεται μετά την υπογραφή της απόφασης χρηματοδότησης και αφορά το **35% της εγκεκριμένης δημόσιας δαπάνης** του έργου.

Προϋπόθεση για την είσπραξη της **α' δόσης** είναι η υποβολή από τον δικαιούχο των παρακάτω δικαιολογητικών:

- α) Τιμολόγιο αθεώρητο του άρθρου 12 παρ.3 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων από κάθε δικαιούχο για το ποσό που του αναλογεί, το άθροισμα των οποίων ανέρχεται στην προβλεπόμενη α' δόση χρηματοδότησης.
- β) Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας.
- γ) Αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας.

Τα ανωτέρω δικαιολογητικά θα πρέπει να προσκομιστούν μέσα σε **δύο μήνες** το αργότερο από την υπογραφή της απόφασης χρηματοδότησης. Στην αντίθετη περίπτωση, ή εάν η ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ κρίνει ότι δεν έχουν πράγματι αρχίσει οι εργασίες μέσα σε δύο μήνες από την συμφωνημένη ημερομηνία έναρξης, μπορεί:

- να απαιτήσει την άμεση επιστροφή της προκαταβολής ως αχρεωστήτως καταβληθείσας
- να εξετάσει την περίπτωση διακοπής της χρηματοδότησης του έργου, εάν υπάρχουν αποχρώντες λόγοι.

17.2 Καταβολή Β' Δόσης πληρωμής

Η δεύτερη δόση αφορά το **35%** της εγκεκριμένης δημόσιας δαπάνης του έργου.

Η β' δόση καταβάλλεται μετά τον ενδιάμεσο έλεγχο όταν οι πιστοποιημένες δαπάνες καλύπτουν τουλάχιστον το 80% του συνολικού προϋπολογισμού του έργου που αντιστοιχεί στην προκαταβολή (α' δόση χρηματοδότησης συν αναλογούσα ίδια συμμετοχή). Στην περίπτωση που οι πιστοποιημένες δαπάνες των συμμετεχόντων φορέων:

- κυμαίνονται μεταξύ 60-80% του συνολικού προϋπολογισμού καταβάλλεται το αντίστοιχο ποσοστό της χρηματοδότησης μειωμένο κατά 10%.
- είναι κάτω του 60% του συνολικού προϋπολογισμού η β' δόση δεν καταβάλλεται στο στάδιο αυτό αλλά με την ολοκλήρωση του έργου μαζί με την αποπληρωμή.

Για την είσπραξη της β' δόσης υποβάλλονται από τον δικαιούχο τα παρακάτω δικαιολογητικά:

- α) Τιμολόγιο αθεώρητο του άρθρου 12 παρ. 3 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων από κάθε δικαιούχο για το ποσό που του αναλογεί, το άθροισμα των οποίων ανέρχεται στην προβλεπόμενη β' δόση χρηματοδότησης
- β) Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας.
- γ) Αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας.

17.3 Καταβολή Γ' Δόσης πληρωμής – Αποπληρωμή

Το υπόλοιπο 30% της εγκεκριμένης δημόσιας δαπάνης καταβάλλεται μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του ερευνητικού έργου, την υποβολή της Τελικής Έκθεσης Ολοκλήρωσης, την πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου από την ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ και την έκδοση απόφασης έγκρισης αποτελεσμάτων έργου.

Για την είσπραξη της γ' δόσης (αποπληρωμής) υποβάλλονται από τον δικαιούχο τα παρακάτω δικαιολογητικά:

- α) Τιμολόγιο αθεώρητο του άρθρου 12 παρ.3 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων από κάθε δικαιούχο για το ποσό που του αναλογεί, το άθροισμα των οποίων ανέρχεται στην προβλεπόμενη γ' δόση χρηματοδότησης
- β) Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας.
- γ) Αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας.

Εάν κατά την ολοκλήρωση ή παύση των εργασιών του έργου η συνολική χρηματοδοτική συμμετοχή της ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ που έχει υπολογισθεί ότι πρέπει να καταβληθεί βάσει της απόφασης χρηματοδότησης είναι μικρότερη από τη χρηματοδοτική συμμετοχή που έχει ήδη καταβληθεί εκ μέρους της ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ, ο ανάδοχος φορέας επιστρέφει στην ΕΥΣΕΔ-ΕΤΑΚ τη διαφορά, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και είσπραξης δημοσίων εσόδων για την περίπτωση έργων εθνικής και κοινοτικής χρηματοδότησης.

18. ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ – ΑΝΑΚΤΗΣΗ

Στις περιπτώσεις που δεν υποβάλλονται εμπρόθεσμα οι εκθέσεις προόδου, οι τελικές εκθέσεις καθώς και τα παραστατικά δαπανών ή δεν στέλνονται τα συμπληρωματικά στοιχεία που ζητούνται κατά την αξιολόγηση της πορείας του έργου από τους ελεγκτές ή όταν διαπιστωθούν σοβαρές παραβάσεις, η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα να προχωρήσει αρχικά στην προσωρινή διακοπή της καταβολής της δημόσιας δαπάνης και εν συνεχεία στην οριστική διακοπή της, κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής και σε πράξη καταλογισμού για επιστροφή μέρους ή όλης της χρηματοδότησης σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί ανάκτησης αχρεωστήτως

καταβληθέντων ποσών και είσπραξης δημοσίων εσόδων για την περίπτωση έργων εθνικής και κοινοτικής χρηματοδότησης (βλ. κεφάλαιο 3).

19. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στη:

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
Μεσογείων 14-18
115 10 ΑΘΗΝΑ
ΤΘ 146 31

Υπεύθυνοι επικοινωνίας: Σαργιάνος Νίκος, Κωδωνάς Κων/νος
Τηλ.: 210 7458196, 210 7458123
e-mail: nis@gsrt.gr, kodonas@gsrt.gr